

VESTNIK

DELEGATSKI

Delegatsko glasilo občine
Murska Sobota

Številka 8

Leto IV

8. november 1984

VSEBINA 8. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo seje zborov, dne 21. in 22. novembra 1984
 - osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981 – 1985 v letu 1985
 - analiza izvajanja družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1981 – 1985 in analiza možnosti razvoja občine M. Sobota v obdobju 1986 – 1990
 - smernice za pripravo družbenega plana občine M. Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 2000
- predsedniki zborov Skupščine občine Murska Sobota sklicujejo

33. sejo Zbora združenega dela

33. sejo Zbora krajevnih skupnosti

33. sejo Družbenopolitičnega zbora

Seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti bosta v četrtek, dne 22. novembra 1984, ob 8. uri v prostorih Skupnosti za požarno varnost (gasilski dom), M. Sobota, Cankarjeva 75.

Predsednik Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti predlagata naslednji dnevni red:

1. izvolitev in poročila verifikacijskih komisij,
2. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1985,
3. osnutek resolucije o politiki uresničevanja usmeritev družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 v letu 1985,
4. analiza izvajanja družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1981—1985 in analiza možnosti razvoja občine M. Sobota v obdobju 1986—1990,
5. smernice za pripravo družbenega plana občine M. Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 2000,
6. predlog družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za oblikovanje in delitev sredstev za osebnih dohodke funkcionarjev v SR Sloveniji,

7. delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja,

8. predlogi, sklepi, mnenja in obvestila.

SEJA DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA BO

v sredo, dne 21. novembra 1984, od 13. uri v sejni sobi Službe družbenega knjigovodstva M. Sobota.

Delegati Družbenopolitičnega zbora bodo obravnavali vprašanja, ki jih bosta ostala dva zbora obravnavala pod točkami 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8.

Gradivo za obravnavo 2., 4. in 5. točke je objavljeno v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 3. točke dnevnega reda je objavljeno v 31. številki Poročevalca, dne 23. oktobra 1984. Stališča izvršnega sveta bodo posredovana vodjem delegacij, vodjem konferenc delegacij in delegatom Družbenopolitičnega zbora.

Gradivo za obravnavo 6. točke je objavljeno v 32. številki Poročevalca, dne 24. oktobra 1984.

Informacija k 7. točki bo podana na seji.

— osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981 — 1985 v letu 1985

I. KLJUČNI CILJI IN NALOGE DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA V LETU 1985

V skladu s cilji opredeljenimi v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije ter osnovnimi usmeritvami družbenega in ekonomskega razvoja SR Slovenije bomo v občini v letu 1985 uresničili naslednje ključne cilje in naloge:

- nadalje krepili samoupravne družbenoekonomske odnose in dosledneje uveljavljali sistem socialističnega samoupravljanja ter uresničevali cilje in naloge gospodarske stabilizacije, zaostriili odgovornost vseh, zlasti izpostavili individualno odgovornost in dosledno sankcionirali vse odnike od samoupravno sprejetih odločitev in nalog;

- nadalje povečali izvoz blaga in storitev na konvertibilno tržišče ter devizni priliv kot temeljni pogoj povečevanja proizvodnje ter razvijali in poglabljali višje oblike gospodarskega sodelovanja s sosednjima državama;

- povečali obseg in kakovost proizvodnje ter boljše izkoriščali naravne danosti in razpoložljive kapacitete. Prilagajali se bomo zaostrenim tržnim razmeram, zlasti v kmetijski proizvodnji, kjer bo dan poudarek primarni proizvodnji in višji stopnji predelave kmetijskih proizvodov;

- uvajali sodobno tehnologijo v proizvodne, upravljalne in delovne procese;

- prilagajali vse oblike porabe materialnim možnostim; izboljšali rezultate gospodarjenja ter s produktivnim zaposlovanjem, boljšo organizacijo dela in bolj gospodarno izrabo proizvodnih dejavnikov ustvarili možnosti za hitrejšo rast dohodka, krepitev obratnih sredstev, akumulacije reproduktivne sposobnosti in materialne osnove dela ter s tem odpravljali likvidnostne težave in izgube.

- nadaljevali s prizadevanji za reorganizacijo strokovnih služb in organov samoupravnih interesnih skupnosti ter s tem racionalizirali delo in zmanjšali stroške poslovanja. Prioriteto v razvoju bo imelo šolstvo in zdravstvo.

II. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA OBČINE V LETU 1985

Z uresničevanjem temeljnih razvojnih ciljev in doslednim izvajanjem sprejetih nalog iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije bo v občini Murska Sobota v letu 1985 možno povečati družbeni proizvod za 3 %. Da bi dosegli tako rast, bomo morali povečati industrijsko proizvodnjo za 3 % in kmetijsko proizvodnjo za 4 %.

Ena od najpomembnejših nalog v letu 1985 bo povečanje izvoza blaga in storitev na konvertibilno tržišče za 14 %. Ob tem bo potrebno krepiti obmejno gospodarsko sodelovanje, ki ima glede na geografsko lego občine velike možnosti za še hitrejši razvoj.

Uvoz bo možen le za najnujnejšo opremo in nabavo reprodukcijskega materiala.

Število zaposlenih se bo v občini povečalo v globalu za 2 %. V družbenih dejavnostih se praviloma ne bo na novo zaposlovalo, razen v zdravstvu.

Za uvedbo sodobnih postopkov in boljšo organizacijo dela pa se mora postopoma zmanjševati število administrativnih delavcev v OZD, družbenopolitičnih organizacijah, upravnih organih, samoupravnih interesnih skupnostih in bankah. Organizacije združenega dela bodo prednostno zaposlovalle pripravnike.

Z uresničevanjem načrtovane gospodarske rasti in zaposlenosti bo produktivnost dela porasla za 1,5—2 %. Za doseg tega cilja bo potrebno poleg učinkovitejšega uveljavljanja kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja, še intenzivneje izkoristiti delovni čas, izboljšati odnos do dela ter dosledneje izvajati nagrajevanje po delu in rezultatih dela.

Rast osebnih dohodkov na zaposlenega mora biti usklajena s rastjo produktivnosti ter v odvisnosti od gospodarnosti in drugih kakovostnih kazalcev poslovanja. Ustvarjalno delo, inovatorstvo, izumiteljstvo in delo v težjih delovnih razmerah bo bolje ovrednoteno in nagrajevano. V tistih OZD, kjer bodo dosegali slabše delovne in poslovne rezultate se bodo realni osebni dohodki delavcev zmanjševali.

Nominalna rast sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo bo v letu 1985 za 10 % zaostajala za nominalno rastjo dohodka. S sprotnim usklajevanjem med letom bo realni obseg sredstev ostal na nivoju iz leta 1984.

Izboljšanje življenjskega standarda bo možno le ob produktivnejšem delu in boljšem gospodarjenju.

Politika cen bo v večji meri slonela na ekonomskih in tržnih zakonitostih, organizacijam združenega dela pa bo dano več samostojnosti pri oblikovanju cen.

III. MATERIALNE NALOŽBE

Za leto 1985 gospodarstvo občine načrtuje investicije v predračunski vrednosti 3.931.783.000 din. Predvidene investicije bodo financirane 36%

iz lastnih virov, 35% sovlaganjem in združevanje in 29% iz kreditnih sredstev. Organizacije združenega dela gospodarstva načrtujejo naslednje večje naložbe: Panonija bo začela z izgradnjo livarne.

ZGEP Pomurski tisk bo v TOZD Tiskarni zgradil drugo fazo proizvodno skladišnih prostorov in moderniziral strojno opremo.

DO Mura bo vlagala v ureditev proizvodnih prostorov v TOZD Oblačila, postopoma prešla na avtomatsko krojenje in nadaljevala z vlaganji v urejevanje predstavnštva v Ljubljani.

KZ Panonka bo pristopila h gradnji hladilnice v Puconcih, katera bo dokončana predvidoma v letu 1987.

TOZD Moravske toplice bodo pristopile h gradnji rastlinjakov in bazenov.

Certus TOZD Avtobusni promet bo razširil prostore avtobusne postaje v M. Soboti.

Poleg navedenih investicij bodo organizacije združenega dela v letu 1985 izvajale še druge naložbe, usmerjene predvsem v posodobitev proizvodnih procesov in voznega parka, varčevanje energije, ureditev pogojev dela ter širitve skladišnih prostorov.

Več prizadevanj bomo morali vložiti za hitrejšo vključevanje OZD iz občine v združevanje sredstev za nove programe in investicije, ki so pomembne za dinamičnejši gospodarski razvoj občine.

Omejene materialne možnosti za izvedbo investicij na področju gospodarske infrastrukture v občini se nadaljujejo tudi v letu 1985. Tako bodo interesne skupnosti s področja materialne proizvodnje poleg tekočega vzdrževanja izvajale v glavnem le najnujnejše investicije.

V komunalni dejavnosti se bo nadaljevalo z gradnjo severnega kanalskega kolektorja in čitilne naprave v M. Soboti ter zagotovila boljša vodoskrba mesta M. Sobota.

V letu 1985 bo asfaltirano skupno 4 km cest na odsekih Šalovec—Čepinci in Sebeborci—Andrejci (variante: Moravci—G. Moravci).

Mladinske delovne brigade bodo v okviru MDA Goričko 85 s prostovoljnimi delom nadaljevale z urejanjem cestišča na odsekih Sebeborci—Križevci in Križevci—Domanjševci.

Za uresničevanje načrtovane družbene stanovanjske gradnje se bo v naslednjem letu dokončala načrtovana gradnja 183 stanovanj. Za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev in občanov se bo zagotavljalo združevanje in namenska poraba solidarnostnih sredstev za nakup ali graditev solidarnostnih stanovanj in delno nadomeščanje stanarin.

Območna vodna skupnost bo regulirala naslednje vodotoke: Kučnico v odseku Fikšinci—Kramarovci v dolžini 2,6 km, Črntič v Domajincih, Titanov potok in Moravico v Moravcih v dolžini 3,6 km, Ledavo v odseku Pertoča—Večeslavci v dolžini 2,4 km ter Veliko Krko s pritoki v dolžini 7 km.

DO za PTT promet bo nadaljevala z izgradnjo VF sistemov na relacijah M. Sobota—Ljutomer—M. Sobota—G. Radgona in M. Sobota—Lendava, pričela z gradnjo oz. razširitvijo vozalne VATC Mačkovič, pristopila k razširitvi KATC Tišina in Prosenjakovci, pričela z uvedbo šalterskih terminalov na vseh občinskih poštah, zaključila gradnjo celotnega sistema koksialnega kabla na relaciji M. Sobota—Radenci. Nadaljevalo se bo z vključevanjem novih telefonskih naročnikov, postavljanjem javnih telefonskih govornic in z izgradnjo krajevnih telefonskih omrežij. Zgrajena bo tudi pošta v Rogašovcih.

Elektro Maribor TOZD Elektro Murska Sobota bo v skladu s programom elektrogosudarstva SR Slovenije za leto 1985 nadaljevala z izgradnjo elektroenergetskega omrežja s pomočjo katerega bo zagotovljena boljša oskrba z električno energijo. Začelo se bo tudi z izgradnjo plinovoda, katero financirajo OZD iz občine.

Na področju izgradnje objektov družbene infrastrukture bodo v letu 1985 zaključena gradbena in obrtna dela pri gradnji kirurškega bloka ter dokončana gradnja podružnične osnovne šole v Mačkovičih z dvema oddelkoma vzgojnovarstvene enote. Pristopilo se bo h gradnji šole s prilagojenim programom v M. Soboti in pripravila dokumentacija za gradnjo večnamenske dvorane pri osnovni šoli Edvarda Kardelja v M. Soboti. Skupnost občinskega varstva bo sofinancirala izgradnjo otroškega vrčca (variante: Černelavci, Rogaševci, Cankova).

IV. RAZVOJ POSAMEZNIH PODROČIJ

1. Vse organizacije združenega dela gospodarstva se bodo maksimalno zavzemale za doseganje čim boljših poslovnih rezultatov. Največji obseg industrijske proizvodnje bo dosežen z boljšim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti in delovnega časa, uvedbo novih programov in sodobne tehnologije, izboljšanjem pogojev dela, avtomatizacijo proizvodnih procesov z uporabo računalniške opreme, odpravljanjem ozkih grl, nemoteno preskrbo z prepromateriali in surovinami, predvsem pa z dvigom produktivnosti ter boljšo organizacijo dela in povezanostjo.

Učinkoviteje bo treba razreševati problematiko v kovinsko in lesno-predelovalni industriji ter z ustreznimi ukrepi trajneje izboljšati neugodni položaj teh organizacij.

V agroživilstvu bo potrebno ustvariti takšne pogoje in razmerje med cenami živine in mesa oz. mesnih izdelkov preko katerih bo mesna industrija lahko pokrivala vse družbenopriznane stroške klanj in predelave mesa ter ustvarila ustrezna sredstva za akumulacijo.

2. V kmetijstvu bomo nadaljevali z intenzifikacijo proizvodnje, izboljšali kvaliteto zemljišč ter smotrno izkoriščali kmetijske površine z večjo uporabo vseh agrotehničnih mer in ukrepov. Prioriteta bo še naprej dana primarni kmetijski proizvodnji in pridelavi hrane.

KG Rakičan bo v letu 1985 pridelal 5100 ton pšenice, od tega 4.270 merkantilne in 830 kg semenske, 10.080 ton koruze in 19.800 ton sladkorne pese.

V zasebni kmetijski proizvodnji bo dosežena proizvodnja 29.000 ton pšenice, 35.000 ton koruze in 26.000 ton sladkorne pese. Od navedenega obsega poljščin bo odkupljeno 8.500 ton pšenice, 1.500 ton koruze in celotna proizvodnja sladkorne pese.

V živinoreji bo v okviru KG Rakičan dosežena proizvodnja 1.230 ton govedi žive teže, 7.500 ton prašičev in 360.000 l mleka, v DO Agromerkur 5.900 ton piščancev ter pri zasebnih proizvajalcih 8.500 ton govedi, 7.000 ton prašičev in 48.000.000 l mleka, od katerih bo za trg odkupljeno 4.050 ton govedi, 2.950 ton prašičev in 28.040.000 l mleka. Zasebni kmetovalci bodo prodali tudi okoli 11.000 kom telet za pitanje in 1.000 glav plemenske živine.

Kmetijska zadruga Panonka bo širila in razvijala proizvodnjo sadja, semen in povrtin. Z realizacijo načrtovanih investicij bomo v občini tudi pričeli z izkoriščanjem termalnih voda pri proizvodnji povrtin v rastlinjakih.

3. Na področju turizma bomo nadalje razvijali zdraviliški turizem, ter vlagali v izboljšanje in razširitev turistične ponudbe.

Število nočitev gostov se bo v občini predvidoma povečalo za 5 %, od tega tujih gostov za 7 %.

4. V gradbeništvu bodo OZD še tesneje poslovno tehnično in kooperacijsko sodelovale, izboljšale konkurenčno sposobnost pri pridobivanju del izven regije in v tujini ter se vključevale v izgradnjo večjih projektov v SR Sloveniji.

5. Razvoj drobnega gospodarstva mora v večji meri sloneti na prenosu maloserijske in druge proizvodnje iz industrijskih organizacij v to dejavnost ter v hitrejšem odpiranju novih enot drobnega gospodarstva v družbenem sektorju in deficitarnih obratovalnic za storitvene dejavnosti.

6. Organizacije združenega dela se bodo aktivneje vključevale v bančno poslovanje in krepile svojo vlogo članic bank. Prednost pri kreditiranju bodo imele investicije usmerjene v izvoz in primarno kmetijsko proizvodnjo.

7. Na področju otroškega varstva bomo zaradi manjše možnosti graditve novih vzgojnovarstvenih zavodov postopno povečevali obseg ur krajših programov t. j. skrajšane priprave na šolo in 80-urnega programa predvsem na področju kjer ni organiziranih vzgojnovarstvenih organizacij.

8. V osnovnem šolstvu bo dana prioriteta izvajanju zagotovljenega programa. Uresničevati bo potrebno novi program življenja in dela osnovne šole z elementi celodnevne osnovne šole. Večje bo povezovanje šole z neposrednim okoljem ter z vsemi dejavniki v krajevnih skupnostih. Oddečki podaljšanega bivanja in celodnevne osnovne šole bodo ostali v dosedanjem obsegu. Prav tako bodo v dosedanjem obsegu tudi vzgojnoizobraževalni programi v srednjem šolstvu, zavzemali pa se bomo za pridobitev programov elektro usmeritve in gradbeništva.

Na področju izobraževanja bo od osnovne šole naprej omogočena dopolnitev opreme za pouk strokovno teoretičnega in praktičnega dela programov, računalništva in osnov informatike.

9. V zdravstvenem varstvu bo dana prednost hitrejšemu razvoju dispanzerskih metod dela v osnovnem zdravstvu, predvsem v splošni medicini. Izvajali bomo zdravilne dejavnosti bolnikov na domu ter z zdravstveno vzgojo in preventivno dejavnostjo prodrli v sleherno sredino življenja. Posebno skrb bomo tudi posvečali izboljšanju življenjskega in delovnega okolja.

10. Večja socialna varnost občanov bomo zagotavljali s širjenjem prostovoljnega socialnega dela in sosedske pomoči ter aktivnejšim vključevanjem invalidnih oseb v delo delavnic pod posebnimi pogoji.

11. Zaradi manjših materialnih možnosti bomo programe dela v kulturni in telesno-kulturni dejavnosti ohranili v dosedanjem obsegu, ob tem pa nadaljevali z vključevanjem delovnih ljudi in občanov v kulturno življenje ter razvijali množičnost v športno-rekreativni dejavnosti.

12. Raziskovalna skupnost bo uskladila interese uporabnikov in izvajalcev pri oblikovanju in izvajanju razvojnih projektov. V OZD bomo krepili raziskovalno dejavnost in skrbeli za čim večjo izrabo zmogljivosti, znanja in sposobnosti tovrstnih kadrov ter uveljavljali njihove pobude pri oblikovanju in izvajanju razvojnih projektov. V ta namen bomo nadaljevali s krepitvijo in organiziranjem razvojno-raziskovalnih enot. Raziskovalna skupnost bo nadaljevala z izvajanjem projekta uporabe odvečne pare iz kafilerije za ogrevanje stanovanj in oskrbo s toplo vodo blokov na Lendavski ulici.

13. V letu 1985 bomo z davčno politiko spodbujali ustvarjalno delo ter produktivno rabo sredstev delovnih ljudi in občanov s tem, da bomo v davčnimi-olajšavami pospeševali vlaganja sredstev v izboljšanje in širitev materialne osnove dela. Uprava za družbene prihodke občine bo ostreje davčno posegala na tiste dohodke občanov, ki ne izvirajo iz dela ter s povečano aktivnostjo pri ugotavljanju in kontroli dohodkov zagotavljala večjo davčno disciplino.

14. S politiko urejanja prostora bomo v občini zagotovili izdelavo potrebnih strokovnih podlog in izvedbenih načrtov za srednjeročne in dolgoročne planske akte.

V skrbi za varstvo okolja bomo preprečevali širjenje in nastajanje novih žarišč onesnaževanja okolja ter usklajevali medsebojne interese vseh porabnikov prostora v občini in regiji.

15. Nadaljevali bomo s krepitvijo samozaščite ter varstvene in obrambne pripravljenosti delovnih ljudi in občanov ter povečevali sposobnost nosilcev gospodarskih in družbenih dejavnosti za delo v vseh spremenjenih razmerah.

V. OSTALI DOKUMENTI

Naloge in resolucije bodo podrobneje opredeljene v naslednjih dokumentih:

- Usklajeni plani OZD, SIS in KS za leto 1985
- Usklajeni plani OZD v Samoupravnih interesnih skupnostih SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino
- Akcijski setveni program
- Bilanca zaposlovanja za leto 1985
- Dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1985
- Dogovor o izvajanju politike splošne porabe na ravni občin
- Dogovor o usklajevanju davčne politike občin v SR Sloveniji
- Odlok o proračunu občine M. Sobota za leto 1985
- Program izvajanja politike cen v občini M. Sobota za leto 1985.

— analiza izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 in analiza možnosti razvoja občine Murska Sobota v obdobju 1986—1990

UVOD

V predloženem gradivu je prikazan globalni razvoj občine Murska Sobota v letih tekočega srednjeročnega obdobja, izpostavljeni ključni problemi, omejitve in pogoji nadaljnjega razvoja ter prikazani možni cilji, materialni okvirji in usmeritve nadaljnjega razvoja občine do leta 1990.

Analiza razvojnih možnosti naj bi služila nosilcem planiranja v občini kot informacija in pripomoček pri pripravi planov ter elementov za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o temeljnih planov.

Gradivo je pripravil Komitee za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj na podlagi razpoložljivih podatkov ter ob

upoštevanju analize razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986—1990 in dolgoročnih razvojnih možnosti republike oz. občine.

I. IZVAJANJE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE V LETIH 1981—1985

1. Globalna ocena razvoja

Z družbenim planom občine smo v srednjeročnem obdobju 1981—1985 kot osnovne naloge in cilje zastavili poleg krepitve samoupravnih družbenoekonomskih odnosov še povečanje proizvodnje in storitev na kvalitetnejših osnovah, zagotavljanje večje kmetijske

proizvodnje, zlasti proizvodnje hrane, usmeritev blaga in storitev v izvoz, hitrejši razvoj gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti, varovanje zemljišč in okolja, dvig življenjskega standarda ter nadaljnji razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozastite. Prvotno smo s planom načrtovali rast družbenega proizvoda 5,5 %, industrijske proizvodnje 6 %, izvoza 8 %, zaposlenosti 4 %, produktivnosti 2 in realno povečanje osebnih dohodkov 1,3 % povprečno letno. Zaradi bistveno spremenjenih gospodarskih razmer v prvih letih srednjeročnega obdobja in zaostrenih pogojev poslovanja se je na vseh ravneh pristopilo k aktivnosti za spremembe in dopolnitve planskih aktov. V občini smo po sprejemu sprememb in dopolnitev Dogovora o temeljih družbenega plana pripravili tudi predlog sprememb in dopolnitev družbenega plana, s katerimi smo znižali načrtovana gibanja in jih prilagodili stvarnim možnostim, ter bistveno dopolnili prostorski del družbenega plana glede na zakon o varovanju kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti.

Dejansko dosežene realne rasti posameznih kazalcev gospodarjenja v prvih letih izvajanja plana so zahtevale tudi spremembe materialnih okvirov razvoja. Spremembe plana predvidevajo bolj umirjena gibanja in za srednjeročno obdobje 1981—1985 načrtujejo povprečno letno rast družbenega proizvoda 2,3 %, industrijske proizvodnje 3,5 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 10, zaposlenosti 2,1 % in produktivnosti 1 %, medtem ko bodo realni osebni dohodki predvidoma upadli za 3 %.

Celotna družbena aktivnost v okviru družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov je bila v tekočem srednjeročnem obdobju usmerjena v nadaljnje uveljavljanje in poglobljanje samoupravljanja, samoupravnega družbenega planiranja ter uresničevanje dohodkovnih odnosov in svobodne menjave dela. V okviru teh prizadevanj pa smo se v občini srečevali tudi z vrsto težav in ovir. Ob nestabilnih pogojih gospodarjenja ter naraščajoči inflaciji so se krepili pojavi odtujevanja akumulacije gospodarstva, neupoštevanja dogovorov in sporazumov, prepočasem uveljavljanju delegatskega sistema idr.

Prisotno je bilo tudi razmeroma prepočasno vključevanje temeljnih in drugih OZD v celotni postopek priprave, usklajevanja in sprejemanja razvojnih načrtov.

Prve ocene uresničevanja planskih usmeritev v letih 1981—1984 da bodo s spremembami plana znižane rasti opredeljenih pokazateljev v pretežni meri dosežene, razen pri povečanju kmetijske proizvodnje, ki se bo zaradi nižje rasti v 1981. letu in padca poljedelske proizvodnje v lanskem letu gibala za okoli 1 indekso točko pod načrtovanim povečanjem. Tudi pri osebnih dohodkih ne bo možno realizirati sprejeto usmeritev, saj bo njihov realni padec zaradi izredno visoke rasti življenjskih stroškov še močnejši, kar je povzročilo nazadovanje življenjskega standarda delovnih ljudi in občanov.

V letih 1981—1985 bodo v občini dosežene naslednje realne rasti pomembnejših kazalcev razvoja:

	1981	1982	1983	1984	1985	Povpr.	Plan
				(ocena)	(ocena)	letna	81/85
							rast
							1981
							1985
Družbeni proizvod	1	5,3	5	3-3,5	3	3,3	2,4
Industr. proizvod.	7	4,5	3,1	7	3	4,9	3,5
Kmetijska proizvod.	3	4,5	-2	3,5-4	4	2,7	4
Izvoz	16	13,5	12	15	15	14,3	10
Delež invest. v družbenem proizvodu	19,7	18,5	17,9	22,4	-	20,1	24,7
- gosp. infrastr.	15,8	16,3	15,9	20,1	-	17,7	22,6
- negospodarstvo	3,9	2,2	2,0	2,3	-	2,4	2,1
Zaposlenost	1,9	2,6	2	2	2	2,1	2,1
Produktivnost	0	3,2	2	1	1-2	1,5	1
Osebni dohodki	-10	-0,2	-9	-7,5	0	-7	-3

Glede na ocenjena povprečna gibanja v SR Sloveniji bodo gibanja v letih 1981—1985 v občini na višjem nivoju.

Na področju investiranja močno zaostajamo za sprejetimi cilji. Za materialne naložbe v občini namenjamo znatno manjši delež družbenega proizvoda, kot je bilo predvideno s planom. Pretežni del naložb je bil usmerjen v kmetijstvo in v izvozno usmerjeno proizvodnjo. Pozitivni premiki so pri virih financiranja, kjer se povečuje delež lastnih in združenih sredstev znižuje pa delež kreditnih sredstev. Zaradi zoženih materialnih možnosti bo ostalo nerealizirano precej investicij, ki bodo prenešene v naslednje srednjeročno obdobje oz. preusmerjene v druge programe. Največji izpad bo pri načrtovani izgradnji in posodobitvi objektov in naprav cestnega in komunalnega gospodarstva.

Manjša investicijska aktivnost in pomanjkanje kvalitetnih proizvodnih programov so povzročili, da v občini ni prišlo do bistvenih sprememb v strukturi gospodarstva. S hitrejšim gospodarskim razvojem bi bilo možno zmanjšati tudi problem brezposelnosti, ki je vsako leto bolj v ospredju.

Poleg omenjenih negativnih gibanj se posebno v zadnjih letih srečujemo z visoko inflacijo, nelikvidnostjo, izgubami v gospodarstvu, slabo povezanost OZD znotraj reprovlerij ipd.

Pri izvajanju nalog skupne in splošne porabe so bili z za-

gotavljanjem boljših pogojev dela doseženi pozitivni premiki, predvsem v družbenih dejavnostih. Položaj delavcev v negospodarstvu se kljub prizadevanjem, zlasti v letošnjem letu, ni bistveno izboljšal in še vedno zaostaja za položajem delavcev v gospodarstvu.

Pozitivni rezultati so bili doseženi tudi pri uresničevanju nalog skladnejšega in hitrejšega razvoja manj razvitih krajevnih skupnosti ter krepitvi vloge in mesta krajevnih skupnosti v občini kot širši družbenopolitični skupnosti.

Z nabavo nove opreme in stalnim usposabljanjem delovnih ljudi in občanov se je izboljšala obrambna sposobnost splošne ljudske obrambe in družbene samozastite.

2. Razvoj gospodarstva

Z družbenim planom občine za obdobje 1981—1985 smo med drugim opredelili tudi, da bo razvoj gospodarstva v občini hitrejši od povprečja v SR Sloveniji. Iz gibanj osnovnih kazalcev gospodarjenja po posameznih letih ugotavljamo, da je bila rast celotnega prihodka v občini v tekočem srednjeročnem obdobju precej nad republiško rastjo, veliko hitrejša pa je bila tudi rast porabljenih sredstev, kar je neugodno vplivalo na doseganje kvalitetnih kazalcev gospodarjenja.

V delitvi dohodka prihaja v preteklih štirih letih do kvalitetnih premikov. Zmanjšuje se delež dohodka za skupno porabo in osebne dohodke, krepki pa se del sredstev za akumulacijo. Neugodno je povečevanje drugih obveznosti iz dohodka, zlasti obresti za kredite. V gospodarstvu občine so ob tem prisotna še druga negativna gibanja kot visoke rasti materialnih stroškov, povečevanje zalog, likvidnostne težave, izgube, slaba oskrba s surovinami in repromateriali idr.

Uspešnost poslovanja je bila po posameznih področjih dejavnosti različna. Ugodne finančne rezultate so v preteklih letih dosegale zlasti OZD s področja tekstilne industrije in kmetijstva. Nizka investicijska aktivnost je povzročila težave v poslovanju OZD gradbeništva in projektive. Problemi pri oskrbi z repromateriali in surovinami pa se odražajo na slabših poslovnih rezultatih, zlasti kovinsko-predelovalni industriji. Neurejeni odnosi na jugoslovanskem trgu s kmetijskimi proizvodi zlasti pri cenah koruze in drugih krmil ter velike dispartite v cenah živine in končnih proizvodov so razlog za izgube v mesni industriji. Zastoji so tudi v lesno-predelovalni industriji.

Industrija

V tekočem srednjeročnem obdobju industrija v občini ni dosegla bistvenih kvalitetnih premikov, saj dosega družbeni proizvod v strukturi družbenega proizvoda občine enak delež kot na začetku tega srednjeročnega obdobja. Tudi zaposlenost se v industriji v globalu napram drugim dejavnostim gospodarstva ni bistveno povečala. Kljub realizaciji določenih investicij v poslovne prostore in opremo industrija v občini ni doživela planiranega kvalitetnega razvoja, saj se ob premalo uspešnih prizadevanjih za pridobivanje novih programov in prepočasnih procesih prestrukturiranja zahtevane naloge ne uresničujejo.

V letih izvajanja družbenega plana so OZD s področja industrije realizirale naslednje večje investicije:

MURA je zgradila prostore za prodajo gotovih izdelkov, nabavila novo računalniško in elektronsko strojno opremo ter vlagala v ureditev pogojev dela in razširila skladiščne prostore.

Pletilstvo Prosenjakovci je razširilo proizvode in skladiščne prostore. Beltinka je prav tako razširila proizvodne prostore in posodobila strojno opremo.

SCT TOZD Mehanični obrati je dokončal proizvodno halo.

LIV TOZD Oprema in orodja Rogaševci je razširila in opremila proizvodne prostore.

ZGEP Pomurski tisk je dogradil proizvodne in skladiščne prostore ter nabavil nove tiskarske stroje.

Mesna industrija je investirala v objekte in opremo za predelavo ter začela s sanacijo kafilerije.

Agromerkur je rekonstruiral in dogradil klavnico ter vlagal v proizvodnjo brojlerjev.

SOBOTA je zgradila in opremila mehanično delavnico ter precej sredstev vložila v novo strojno opremo.

KG Rakičan je pristopil k gradnji mešalnice krmil.

Tudi ostale organizacije združenega dela so vlagale v nabavo strojne opreme in posodobitev proizvodnih procesov.

Nerealizirane bodo predvidoma ostale naslednje načrtovane investicije:

Tovarna dušika Ruše Tozd proizvodnja kremenčevih peskov Puconci — gradnja obrata talnih in hidroizolacijskih mas, rekonstrukcija in modernizacija obrata za oplemenitenje sušenih peskov.

Panonija — rekonstrukcija lakirnice.

Kmetijstvo in gozdarstvo

Hitrejši razvoj kmetijstva in precejšnja vlaganja v preteklih letih se odražajo tudi na povečanju deleža te panoge v družbenem proizvodu občine, ki je že v prvih dveh letih porasel od 12,8 % na 19,4 %. Hitreje se je povečevala zlasti živinorejska proizvodnja medtem, ko v poljedelski

proizvodnji zaradi neugodnih vremenskih razmer, manjšega okupa kmetijskih zemljišč za družbeni sektor, slabe izkoriščenosti razpoložljivih obdelovalnih površin in prenizkega hektarskega donosa v privatnem sektorju obseg pridelave poljščin predvidoma ne bo dosežen. Uspešno so se začeli v kmetijsko proizvodnjo vključevati tudi sadjarstvo, proizvodnja semen in pridelave povrtnin.

V letih 1981—1984 so bile v kmetijstvu realizirane naslednje investicije:

KZZ Panonka je zgradila skladišče krompirja v Lipovcih, uredila deponije za sladkorno peso.

KG Rakišan je obnavljal vinograde in sadovnjake, vložil precej sredstev v melioracije zemljišč in zgradili farmo prašičev.

Tudi KZ Panonka sodeluje pri izvedbi melioracij. Melioracije in komasacije potekajo v občini po sprejetem programu. Pristopilo se je tudi k uvedbi namakanja zemljišč, kar bo v večji meri prispevalo k povečanju proizvodnje.

Gozdno in lesno gospodarstvo stalno vlaga v pogozdovanje. TOZD Fazan pa še v vzrejo divjadi. Načrtovana rekonstrukcija žage v Mačkovcih do sedaj ni realizirana.

Gradbeništvo

Osnovna značilnost gradbene dejavnosti v občini v tekočem srednjeročnem obdobju je stalno upadanje fizičnega obsega gradbenih del. V strukturi družbenega proizvoda delež gradbeništva tudi upada. Število zaposlenih se je povprečno letno zmanjševalo za 2 %. Nakopičene težave kot so nezadostna poslovno-tehnična povezanost, neizkoriščenosti kapacitet, raznovrstnost opravljanja del, neuskkljenost nabave gradbenih strojev ter upadanje investicijske dejavnosti povzročajo probleme v poslovanju gradbeništva. Nosilec dejavnosti Konstruktor TOZD Gradbeništvo Pomurje je z izgradnjo novega obrata za proizvodnjo betonskih elementov v Lipovcih posodobil gradnjo in razširil svojo ponudbo, razen tega pa se je z združitvijo s TOZD—om Gradbeništvo DO Sobota pričel proces povezovanja gradbenih organizacij v občini.

Promet

Na področju prometa in zvez se je v zadnjih štirih letih število zaposlenih povečevalo hitreje kot povprečno v občini, v strukturi ustvarjenega družbenega proizvoda pa je opazna stagnacija. Cestno omrežje v občini je zaradi večletnega premajhnega obnavljanja že zelo obrabljeno, k temu pa je v veliki meri prispevalo tudi prepočasno preusmerjanje potniškega in blagovnega prometa s ceste na železnico.

Temeljne organizacije s področja prometa v občini so nekoliko izboljšale in obnovile svoj transportni park, kljub temu pa v občini še vedno niso izkoriščene vse možnosti organiziranja transportne in špedicijske dejavnosti, zlasti ne v okviru maloobmejnega blagovnega prometa.

Trgovina

Že od začetka tekočega srednjeročnega obdobja posluje trgovina v težkih pogojih, kar se odraža tako na ustvarjenem družbenem proizvodu, kot zaposlenosti in investicijski dejavnosti. V strukturi družbenega proizvoda se je delež trgovine zmanjšal, zaposlenost pa je ostala na enakem nivoju kot leta 1980. Zgrajene so bile tri nove samopostrežne trgovine in adaptiranih nekaj prodajnih prostorov. Na področju povezovanja proizvodnje in trgovine so bili doseženi pozitivni premiki.

Turizem in gostinstvo

V občini kljub velikim naravnim danostim niso bile v celoti izkoriščene vse možnosti razvoja turizma in gostinstva. Družbeni proizvod gostinstva napram ostalim dejavnostim stagnira. V zadnjih dveh letih so bile z izgradnjo in dograditvijo hotelskih kapacitet v Murski Soboti in Moravskih toplicah pridobljene nočitvene kapacitete ter del spremljajočih objektov, ki so razširili in izboljšali kvaliteto turistične ponudbe občine.

Obrt

V razvoju drobnega gospodarstva ni prišlo do kvalitativnih sprememb, stagnacija pa je prisotna predvsem pri odpiranju obratov družbenega sektorja drobnega gospodarstva, medtem ko je na področju samostojnega osebnega dela opaziti nekoličen porast, saj se je število obratovalnic zasebne obrti povečalo za 3,8 %. Poudariti je potrebno, da je takšen odstotek pripisati velikemu številu novih obratovalnic obrti kot postranski poklic, za katero je zanimanje občanov poraslo (6,9 % rast). Število obratovalnic rednih obrtnih dejavnosti narašča veliko počasneje (2,6 %). Razveseljivo je, da je bilo odprtih nekaj novih obratovalnic osebne storitvene dejavnosti, kjer pa je še zmeraj čutili pomanjkanje. Ustanovljenih pa je bilo tudi nekaj tehnološko zahtevnejših proizvodnih dejavnosti.

Povezovanje drobnega gospodarstva z združenim delom je še razmeroma šibko, saj pri poslovno-tehničnem sodelovanju zasebne in družbene obrti z ostalimi dejavnostmi gospodarstva ni večjih kakovostnejših premikov.

3. Mednarodna menjava

Občinsko gospodarstvo je v tekočem srednjeročnem obdobju stalno povečevalo svoja prizadevanja za vključitev v mednarodno menjavo. Izvoz je naraščal povprečno letno za okoli 14 %, v korist izvoza na konvertibilno tržišče pa se je spreminjala tudi struktura izvoza. V izvoz so se poleg OZD tekstilne in mesno-predelovalne industrije v večji meri vključile še organizacije s področja kovinske, lesne in grafične industrije ter turistične dejavnosti. Svoje poslovanje je okrepila tudi delovna organizacija Zunanja trgovina, ki opravlja zunanjetrgovinske storitve tudi za članice SOZD-a ABC Pomurka in je nosilec maloobmejnega prometa z LR Madžarsko.

V istem obdobju se je povečeval uvoz blaga in storitev, vendar z manjšo intenziteto kot izvoz, kar se ugodno odraža tudi na povečanju pokritosti uvoza z izvozom, ki je občutno boljše kot v povprečju v republiki. V strukturi uvoza ni bilo opaznih sprememb, še vedno odpada več kot 80 % na uvoz repromateriala, ostalo na opremo in blago široke potrošnje.

4. Zaposlovanje in kadri

Z družbenim planom občine za obdobje 1981—1985 smo načrtovali hitrejšo rast zaposlovanja v gospodarstvu. Hkrati smo zapisali, da bomo produktivno zaposlovali in v večji meri uskladili izobraževanje s kadrovskimi potrebami združenega dela.

Planirana 2,1 % letna rast zaposlenih bo predvidoma dosežena, saj znaša ta v letih 1981—1984 povprečno letno 2,2 %. Zaposlovanje v gospodarstvu narašča nekoliko počasneje (1,9 %). V tem planskem obdobju se je na novo zaposlilo okoli 1800 delavcev. Nadpovprečno je poraslo zaposlovanje v kmetijstvu, prometu in obrti, upadlo pa je v gradbeništvo in vodnem gospodarstvu.

Iz letnih analiz plana zaposlovanja ugotavljamo, da je več kot 50 % na novo zaposlenih nekvalificiranih in priučenih delavcev, kar ne prispeva k izboljšanju strukture zaposlenih. Razlogi za takšno, strukturo zaposlovanja so v pretežnem obsegu delovno intenzivne proizvodnje, ki zahteva delavce največ na nivoju poklicne šole.

Z letnimi plani zaposlovanja smo kot naloge opredelili tudi zmanjšanje števila zaposlenih v delovnih skupnostih, SIS in družbenopolitičnih organizacijah ter uklinjanje oz. zmanjševanje pogodbenega in nadurnega dela. Na podlagi statističnih podatkov ugotavljamo, da se število zaposlenih v samoupravnih interesnih skupnostih zmanjšuje, kar pa ne velja za delovne skupnosti v OZD.

Število delavcev, ki opravljajo delo preko polnega delovnega časa se v občini prav tako zmanjšuje, povečuje pa se število opravljenih ur v gospodarstvu.

Konec decembra 1983 je bilo pri Skupnosti za zaposlovanje prijavljenih že 1.338 iskalcev zaposlitve ali za 15 % več kot leta 1982. Poleg manjših možnosti zaposlovanja je vzrok za naraščajočo brezposelnost tudi neugodna struktura iskalcev zaposlitve, saj priliv iz šol ni usklajen s potrebami združenega dela. Okoli 55 % brezposelnih je mlajših od 26 let, preko 36 % iskalcev pa išče zaposlitev prvič.

5. Razvoj gospodarske infrastrukture

S planskimi dokumenti je bil za leta 1981—1985 prvotno predviden znatno večji obseg investicijskih vlaganj. Zaradi zoženja materialnih sredstev so s spremembami plana načrtovane investicije skržene na najnujnejša dela in vzdrževanje objektov in naprav.

Cestno-komunalna dejavnost

Pri izvajanju modernizacije cest v občini so bile v tekočem srednjeročnem obdobju položene asfaltne prevleke v dolžini 10,4 km na cestah: Gornji Petrovci — Križevci, skozi naselje Vidonci — Otovci, v Pertoči, Šalovci — Čepinci in v Domanjševcih. Opravljena so bila tudi določena ureditvena dela na cesti Šalovci.

V tekočem srednjeročnem obdobju ne bodo položene načrtovane asfaltne prevleke na cestah Cankova — Gerlinci — Rogaševci, Šalovci — Dolenci, Križevci — Domanjševci.

V komunalni dejavnosti se je dokončala gradnja I. faze severnega kanalskega kolektorja v dolžini 725 m in nadaljuje gradnja proti Černelavcem, ter kolektorja v Beltincih, dokončala gradnja železniškega podhoda v M. Soboti, investiralo v gradnjo vodovoda do hotela v Moravcih, uredilo križišče Gregorčičeva—Lendavska ulica in dokončala ureditev Bakovske ulice ter izvedeni hidraulični izračuni za zgrajene kanalizacije v mestu Murska Sobota. Stekla so tudi pripravljajna dela za razširitev čistilne naprave v Murski Soboti in izgradnja raziskovalnega vodnjaka v Krogu. Mladina je s svojim prostovoljnim delom v okviru akcije „Goričko“ sodelovala pri urejanju cest v Pertoči, Šalovci—Čepinci—Adrijanci, Šalovci—Dolenci in Sebeborci—Panovci—Križevci.

Stanovanjska izgradnja

V tekočem srednjeročnem obdobju je bila načrtovana gradnja 600 družbeno usmerjenih stanovanj. Do sedaj je bilo zgrajenih 426 stanovanj,

od tega okrog 410 stanovanj v M. Soboti. Po programu stanovanjske skupnosti bo do konca leta 1985 dograjeno še 183 stanovanj, tako da bo plan izgradnje nekoliko presežen.

Vodno gospodarstvo

V obdobju 1981—1985 je bil program izvajanja nalog prilagojen razpoložljivemu obsegu finančnih sredstev. Na območju občine so bila opravljena vzdrževalna dela na razbremenilniku Ledava — Mura, Predanovskem, Martjanskem potoku, na Lipci, akumulacijskem jezeru Krašči—Ropoča, Mali Krki v Domanjševcih, kamnometu Melinci in Ižakovci, regulacija Ledave v območju mesta Murska Sobota v dolžini 1,4 km in Dobra, urejen nasip v odseku Rakičan—Ivanci in urejeni nekateri pritoki Ledave kot Martjanski potok, Logojca in Brezovski potok. Do konca obdobja se bo predvidoma opravila tudi regulacija Kučnice v odseku Cankova—Fikšinci v Gerlincih.

PTT promet

Na področju PTT prometa so bile na področju občine od leta 1981 na novo montirane kapacitete avtomatskih telefonskih central v Bakovcih, Bogojini, Cankovi, Kuzmi, Tišini, Križevcih in Šalovcih. Opravljene so bile širitve krajevnih in medkrajevnih telefonskih omrežij v Bogojini, Mačkovcih, Andrejcih in M. Soboti, položen je bil koaksialni kabel Lipovci — Beltinci in M. Sobota — Radenci ter razširjena glavna avtomatska telefonska centrala v M. Soboti.

Na področju elektrogospodarstva se je vlagalo v elektrodistribucijske objekte in opremo.

Za izgradnjo plinovoda na relaciji Križevci—M. Sobota je izdelan investicijski program.

6. Razvoj družbenih dejavnosti

Po opredelitvah družbenega plana občine je prioriteta v razvoju družbenih dejavnosti v občini dana zdravstvu in šolstvu, katerima se namenja pretežni del sredstev skupne porabe. Zaradi zmanjšanih materialnih možnosti in večjega realnega padca sredstev skupne porabe v preteklih letih je izvajanje nekaterih sprejetih planskih nalog okrnjeno oz. se opuščajo in prenašajo na kasnejše obdobje. Tudi vseh z referendumskim programom sprejetih investicij v tekočem srednjeročnem obdobju ne bo možno realizirati.

Družbeno varstvo predšolskih otrok

Na področju otroškega varstva se je razvijala celovita družbena skrb za otroke od rojstva do vstopa v osnovno šolo. Upoštevana so bile potrebe vseh otrok ter posebej potrebe posameznih kategorij razvojno in socialno prizadetih otrok in potrebe zaposlenih staršev, potrebe po strokovnih kadrih za izvajanje vseh oblik vzgojnovarstvene dejavnosti ter osnove za svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci.

V organizirano vzgojo in varstvo je od 5405 predšolskih otrok v občini vključenih 1850 otrok ali 34 % (SRS 44 %). V te namene so bili zgrajeni vzgojnovarstveni oddelki v Lipovcih, Bratoncih, M. Soboti-Lendavska, v gradnji je VVZ v Mačkovcih in Beltincih ter adaptacija v Melincih ter adaptiran oddelki v Gančanih. V 80-urni krajši vzgojni program je od vseh otrok v starosti od 4—5 let vključenih okrog 70 % otrok. Eno leto pred vstopom v osnovno šolo je v varstvenih organizacijah organizirana priprava na šolo. V to celoletno pripravo je vključenih 50 % otrok, ostalih 50 % otrok pa je vključenih v skrajšano pripravo 300 ur letno.

Vzgoja in izobraževanje

V tekočem srednjeročnem obdobju so bili v vzgoji in izobraževanju na področju podružbljanja dejavnosti doseženi vidni rezultati, kateri se kažejo z realizacijo smotrov, ki izhajajo iz smernic za delo in življenje osnovne šole. Pri oblikovanju in nastajanju delovnih načrtov šol so si šole intenzivno prizadevale vključevati zunanje dejavnike k načrtovanju šolskega dela.

Predšolske vzgojnovarstvene organizacije in osnovne šole so preko izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov tesno sodelovale z neposredno okolico (krajevno skupnostjo), vzgojno izobraževalne organizacije s področja srednjega šolstva pa z OZD.

V obdobju 1981—1984 se je učni uspeh v osnovnih šolah v povprečju gibal okrog 97,7 % kar je tudi odraz izboljšanja kadrovske strukture. Generacijski osip osnovnošolske populacije se je znižal od 14 % na 8,4 %. V tekočem srednjeročnem obdobju je od planiranih 20 % učencev, vključenih v celodnevno osnovno šolo 17,3 % ali 1214 učencev od celotne osnovnošolske populacije v občini. Načrtovano 20 % zajetje učencev v COŠ zaradi zmanjšanih materialnih možnosti ne bo doseženo, še naprej pa se bo prizadevalo ob obstoječih oddelkih celodnevne osnovne šole uvajati elemente celodnevne osnovne šole v poldnevne oddelke v sleherni šoli. V podaljšanem bivanju je v 31 oddelkih vključenih 960 učencev. Nadaljevalo se je z izvajanjem vzgoje in izobraževanja otrok, ki so začasno na zdravljenju v bolnišnici. V šolo s prilagojenim programom (OŠ Prekmurske brigade) je vključenih nekaj čez 100 učencev, učni uspeh pa se giblje od 75—80 %

Velik poudarek se v tem srednjeročnem obdobju daje razvijanju interesnih dejavnosti od katerih imajo prioriteto dejavnosti področja kmetijstva in politehnične vzgoje ter vzgojno in družbeno koristno delo.

Na področju srednjega usmerjenega izobraževanja se v skladu s potrebami gospodarstva in družbenih dejavnosti v regiji prednostno razvijajo usmeritve: kovinsko-predelovalna industrija, tekstilno-konfekcijska, kmetijska, pedagoška, naravoslovno-matematična, zdravstvena, ekonomska, družboslovna.

Investicijska dejavnost je bila usmerjena k čim večji realizaciji sprejetega programa. V skladu z referendumskim programom je bila zgrajena osnovna šola s telovadnico v Puconcih, v izgradnji je podružnična osnovna šola v Mačkovcih in stekle so priprave za gradnjo osnovne šole Prekmurske brigade s telovadnico, ki bo hkrati tudi večnamenska dvorana.

Izven referendumskega programa iz amortizacijskih združenih sredstev je bila zgrajena podružnična OŠ v Dolencih in opravljena adaptacija na: osnovni šoli G. Petrovci, Šalovci, Krog, Rogaševci, podružnični šoli Gederovci, Brezovci, Dokležovje, Tešanovci ter manjše sanacije na soboških osnovnih šolah.

Zdravstveno varstvo

Na področju zdravstvenega varstva je bila za kvaliteten razvoj na tem področju posvečena posebna družbena skrb. V organizacijah združenega dela se je v okviru možnosti povečala posebna skrb varstvu pri delu in odsotnosti z dela zaradi bolezni, nesreč pri delu in izven dela ter nega družinskih članov. Največji delež 70 %, za odsotnost z dela odpade na bolezensko stanje, ostalih 30 % pa na nesreče, nego in spremstvo.

V tekočem srednjeročnem obdobju so prisotne težave in specifičnosti na tem področju kot neugodna starostna struktura, delež kmečkih uporabnikov, slaba kadrovska zasedba in izrabljenost medicinske opreme omejitveno vplivale na možnost zadovoljevanja interesov uporabnikov zdravstvenih storitev. Zaradi navedenih specifičnosti vedno bolj zaostaja povprečna poraba storitev na uporabnika za povprečno republiško porabo. Zaposlovanje kadrov v osnovnem zdravstvu je še vedno peneče, kar pa je delno posledica izobraževanja kadrov v preteklosti, ko je bila usmeritev zaposlovanja večja v specialistično in bolnišnično dejavnost.

Obseg zdravstvenih storitev upada v bolnišnični in zdraviliški dejavnosti, v osnovni dejavnosti je približno na ravni iz leta 1981, v specialistično-ambulantni dejavnosti pa je nekoliko porasel. Od leta 1981 se v občini zvišuje povprečna vrednost zdravljenih na enega uporabnika in je leta 1983 porasla za 63 % glede na leto 1981, kar pa je tudi precej nad republiškim povprečjem. Zmanjšuje se tudi povprečna ležalna doba v bolnicah.

V sklopu dograditve bolnišničnega kompleksa v Rakičanu so bili zgrajeni spremljajoči objekti — pralnica, kuhinja in deponija smeti ter začeta izgradnja kirurškega bloka.

Socialno skrbstvo

Občinska skupnost socialnega skrbstva postaja vedno bolj mesto za usklajevanje interesov delovnih ljudi in občanov pri razreševanju socialne problematike. S preventivnimi ukrepi se je skušalo zmanjševati naraščanje socialne problematike v občini, predvsem z nudenjem pomoči otrokom iz socialno šibkih družin, otrokom in mladini, ki so prizadeti v telesnem in duševnem razvoju, vzgojno problematičnih otrok, ter odraslim invalidnim in ostarelim osebam. V celoti še niso usklajene družbeno denarne pomoči kot edini in dopolnilni vir za preživljanje občanov z naraščanjem življenjskih stroškov na starostnika in porastom osebnih dohodkov. Na tem področju so se izvajale tudi nove dodatne naloge kot predzakonsko in zakonsko svetovanje ter spravi poskus, varstveni ukrepi nadzorstva in postpenalne pomoči obsojencem ter sodelovanje pri organiziranju socialno-skrbstenih aktivnosti.

Na področju investicij je bila zgrajena III. faza Doma oskrbovancev v Rakičanu, adaptirani poslovni prostori Centra za socialno delo, ustanovljene invalidske delavnice „Solidarnost“ in delavnice pod posebnimi pogoji za varstvo in zaposlovanje zmerno in težje prizadetih invalidnih oseb, kot enota invalidske delavnice „Solidarnost“. V teku pa je dograditev socialno-varstvenega zavoda za lažje prizadete odrasle občane v Lukavcih.

Kultura

Uresničevanje načrta kulturne dejavnosti je v tem srednjeročnem obdobju usmerjeno v še večje vključevanje delovnih ljudi in občanov v kulturno življenje, v večje povezovanje OZD v kulturi z združenim delom in krajevnimi skupnostmi ter šolami. Na področju kulturne vzgoje in procesa izobraževanja je dosežen viden premik predvsem pri organizaciji kulturnih dnevo, delo s predšolsko in šolsko mladino. V teh letih se je zelo razmahnila ljubiteljska dejavnost, saj deluje na tem področju 27 gledaliških, 13 lutkovnih, 10 plesnih in 2 likovni skupini.

Vsako leto se izvaja kulturno sodelovanje s pobrateno občino Paračin. Uspešno je bilo tudi sodelovanje s SIS za kulturno in prosvetno dejavnost pripadnikov madžarske narodnostne skupnosti ter z zamejskimi Slovenci v Porabju in delavci začasno zaposlenimi na tujem.

V tekočem srednjeročnem obdobju se je izvršila ureditev kinodvorane in postopno pristopilo k urejanju oz. obnovi soboškega gradu, do

konca obdobja so predvidene še sanacije gradov v Beltincih in Gradu na Goričkem ter rotunde v Selu.

Telesna kultura

Na področju telesne kulture je bila namenjena osnovna skrb množični telesni kulturi. Dokaj bogata je bila rekreativna ponudba dejavnosti, kar dokazuje naraščanje aktivnih udeležencev v raznovrstnih organiziranih akcijah. Z redno in organizirano rekreacijo se ukvarja preko 15.000, z občasno pa preko 8.000 občanov. V tem obdobju je bil zelo razgiban vrhunski šport, posebno v individualnih športnih panogah (atletika, namizni tenis, judo, rokoborba, kegljanje, kajak-kanu). Navezani so bili tudi trdnejši stiki s Porabjem (taborništvo, nogomet) v medsebojnem sodelovanju s sosednjo Avstrijo pa so bili organizirani razgovori. V tem obdobju se na področju telesne kulture ni rešil problem regijskega sodelovanja.

Na področju investicij so bili zgrajeni telesnokulturni objekti v posameznih krajevnih skupnostih (Rogašovci, Tešanovci, Bakovci, Šalovci, Lipovci, Krog itd.), tako da ni krajevne skupnosti v občini, razen mestnih, ki ne bi razpolagala s vsaj enim športnim igriščem. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev pa se ni izvršila predvidena rekonstrukcija stadiona nogometnega kluba „Mura“, zgrajena je bila le tribuna.

Raziskovalna dejavnost

Občinska raziskovalna skupnost je v teh letih sodelovala pri izvedbi raziskave potencialnih energijskih virov na reki Muri, raziskave učinkov hidroelektrarn na kmetijska zemljišča in vodni režim, geoloških raziskavah, ugotavljanju geoloških tehnoloških in kmetijskih mineralnih voda vzdolž reke Mure in področja okrog Nuskove ter raziskav o možnostih in ekonomski upravičenosti izkoriščanja termalnih voda.

Raziskovalna skupnost je sofinancirala delovanje naravoslovno-tehničnih krožkov na osnovnih šolah in šolah srednjega usmerjenega izobraževanja. Še naprej pa bo sofinancirala naloge, ki bodo pomembne za hitrejši razvoj gospodarstva v občini in Pomurju.

7. Skladnejši razvoj občine in krajevnih skupnosti

Naloge skladnejšega razvoja občine se delno uresničujejo. Novih obratov v tekočem planskem obdobju ni bilo, izvršena pa je bila razširitev in modernizacija proizvodnje v Pletilstvu Prosenjakovci. Precej sredstev je bilo vloženo v ureditev in modernizacijo cest, pri čemer so v veliki meri s svojim delom sodelovale mladinske delovne brigade. V Dolencih je bila zgrajena nova osnovna šola. Krajevne skupnosti so s sredstvi samoprispevkov financirale izgradnjo telefonskih omrežij, kar je tudi prispevalo k večji razvitosti nekaterih območij.

Združevanje sredstev po prispevni stopnji 0,40 % iz dohodka se ne steka v predvidenem obsegu, ker vse OZD ne plačujejo redno sprejete obveznosti. To povzroča tudi probleme pri financiranju programov in izvajanju nalog pospeševanja razvoja manj razvitih krajevnih skupnosti.

8. Medobčinsko sodelovanje

Občina Murska Sobota se je v tekočem srednjeročnem obdobju uspešno povezovala in sodelovala z ostalimi občinami Pomurja pri načrtovanju in realizaciji nalog in skupnih interesov v regiji. Skupno se načrtuje izgradnja gospodarske infrastrukture in pripravljajo projekti za izgradnjo hidroelektrarn na reki Muri. Investicija regijskega pomena je gradnja kirurškega bloka, s katerim bodo predvidoma ob koncu tega srednjeročnega obdobja dograjene bolnišnične kapacitete splošne bolnice Murska Sobota. Sodelovanje med občinami poteka tudi na področju gospodarstva, kjer imajo nekatere DO s sedežem v Murski Soboti svoje TOZD-e v drugih občinah, prav tako pa v šolstvu in kulturi. Skupno se financira delovanje nekaterih regijskih ustanov. Z občino Lendava sodelujemo pri razvoju kulture ter uresničevanju pravic pripadnikov madžarske narodnosti pri nas.

9. Realizacija nalog na področju SLO in DS

Zastavljene naloge SLO in DS v obdobju 1981-1985 smo realizirali v skladu s sprejetimi plani po posameznih področjih (TO, CZ, Zveze, itd.), ki so bili izdelani v skladu z republiškim usmeritvami razvoja in v okviru razpoložljivih finančnih sredstev.

Viri financiranja potreb in nalog so sredstva preračuna občine in sredstva sklada SLO, ki se združujejo na osnovi samoupravnega sporazuma po stopnji 0,22 % od dohodka TOZD, SIS in delovnih skupnosti v občini.

Po sprejetih letnih planih so bile realizirane naslednje naloge SLO in DS:

- nadaljnji razvoj TO
- usposabljanje in opremljanje enot in štabov CZ, upravnih zvez, sistema za opazovanje in obveščanje,
- krepitev in usposabljanja mobilizacijskega sistema,

— usposabljanje delovnih ljudi in občanov ter mladine za naloge SLO in DS.

— krepitev obrambnih priprav na področju civilnega sektorja, predvsem krepitev materialne osnove.

Izvršene so bile tudi druge naloge na tem področju, kot so vaje TO in drugih struktur SLO in DS.

10. Urejanje prostora in varstvo okolja

Za področje urejanja prostora je za začetek obdobja značilna realizacija sprejetih izhodišč, ki so bila sprejeta s prostorskim delom družbenega plana. Na podlagi sektorskih študij je bil izdelan predlog urbanističnega načrta mesta Murska Sobota z okolico, ki pa zaradi sprejema Zakona o varovanju kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti in sprejetih prostorskih zakonov ni bil sprejet. Izdelani so bili zazidalni načrti in ureditveni načrti za Ledavsko jezero. Da bi preprečili stihijsko širjenje posameznih naselij so bili sprejeti gradbeni okoliši za 73 naselij, s katerimi se je zagotovilo načrtno gospodarjenje s prostori. Po sprejemu interventnega zakona in prostorskih zakonov je bila vsa pozornost posvečena izdelavi kategorizacije kmetijskih zemljišč in usklajitvi prostorskega dela družbenega plana. V letu 1985 bo potrebno prilagoditi sedaj veljavne prostorske dokumente novi prostorski zakonodaji in z odloki ugotoviti kateri deli urbanističnega programa in urbanističnih načrtov, zazidalnih načrtov in urbanističnih redov so v nasprotju z družbenim planom in se ne morejo še naprej izvajati.

V tekočem srednjeročnem obdobju varovanje okolja ni sledilo gospodarskemu razvoju občine. Največje je zaostajanje predvsem pri čiščenju odpadnih voda, saj je čistilna naprava v M. Soboti premajhne kapacitete. Reka Mura je že precej onesnažena tudi zaradi neusposobljenosti čistilne naprave v farmi Nemščak.

Uporaba kemičnih sredstev v kmetijstvu ogroža uporabo pitne vode.

Odlagališče odpadnih snovi za mesto Murska Sobota je rešeno le začasno, ob tem pa je na območju občine še veliko neorganiziranih in neustreznih odlagališč.

11. KLJUČNI PROBLEMI, OMEJITVE IN POGOJI NADALJNJEGA RAZVOJA

Temeljne okvire, pogoje in omejitve razvoja bodo v letih 1986-1990 v prvi vrsti predstavljali nakopičeni problemi iz preteklih let in nerešena nesorazmerja v gospodarstvu. Poleg tega bo v prvih letih naslednjega srednjeročnega obdobja nadalje prisotno naraščanje cen in odpravljanje nesorazmerij med cenami, kar bo vplivalo: na poslovne rezultate organizacij združenega dela. Investicijska poraba, ki je v zadnjih letih na robu enostavne reprodukcije bo vnaprej zavirala prizadevanja za ohranjanje proizvodnje in širitev zmogljivosti. V kolikor se ne bodo uredile razmere in nesorazmerja med cenami je v mesni industriji tudi po letu 1986 pričakovati izgubo v poslovanju.

V občini Murska Sobota število prebivalcev zelo počasi narašča. Neugodna starostna struktura in nizka nataliteta sta razlog za 0,1 % povprečno letno rast prebivalstva. Zaradi večjega generacijskega priliva mladih in delno deagrarizacijo kmečkega prebivalstva ter manjših možnosti odpiranja novih delovnih mest se že nekaj let število brezposelnih nenehno povečuje. S tem problemom se bomo srečevali tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju saj 2 % letna rast zaposlovanja ob umirjeni gospodarski rasti ne bo zmanjšala stopnjo brezposelnosti v občini.

Hitrejši gospodarski razvoj bo omejevala neustrezna tehnološka opremljenost in dotrajanost opreme v nekaterih OZD. V najslabšem položaju so organizacije živilsko, lesno in kovinsko-predelovalne industrije, kjer sta modernizacija proizvodnje in nabava sodobne strojne opreme osnova za kvaliteto in spremembo proizvodnih programov in večjo izvozno usmerjenost. Neustrezen je tudi delež tehnološko intenzivne proizvodnje, saj v glavnem prevladuje delovno intenzivna proizvodnja. Premajhna je zavzetost organizacij združenega dela pri iskanju dohodkovno zanimivih programov ter prešibka raziskovalna in inventivna dejavnost delavcev. Zaostaja se za uvajanjem elektronike v proizvodne procese.

V kmetijstvu je prisotna velika razdrobljenost zemljišč, neugodna starostna struktura kmečkega prebivalstva in agrarna prenaseljenost pa tudi majhna povprečna velikost kmečkih gospodarstev. Družbeno organizirana kmetijska proizvodnja ne razpolaga z zadostnimi obdelovalnimi površinami, zasebni proizvajalci pa dosegajo slabše povprečne hektarske donose.

Zaradi omejitev in močnega zmanjšanja investicij v občini in širše prihaja do stagnacije in slabe zasedenosti gradbenih kapacitet v OZD občine. Potrebni bodo maksimalni naporji za pridobitev del po vsej državi in na tujem.

Na področju prostorskega urejanja se prav tako srečujemo z določenimi problemi, ki delno tudi ovirajo nadaljnji razvoj. Zakon o varovanju kmetijskih zemljišč pred spremembo namembnosti je omejil pozidavo teh površin in bistveno posega v dosedaj veljavne urbanistične

dokumente. Ob koncu tekočega srednjeročnega obdobja je ostal nerešen tudi problem določitve trajnejše lokacije za odlaganje odpadnih surovin in odpadkov. Velike spremembe bo v prostorskem urejanju povzročila načrtovana izgradnja manjših hidroelektrarn na reki Muri.

III. MOŽNI CILJI DRUŽBENOEKONOMSKEGA RAZVOJA OBČINE V LETIH 1986—1990

Pri določanju ciljev družbenoekonomskega razvoja občine do leta 1990 bomo morali izhajati iz potreb po nadaljnjem razvoju in kreptivi socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov ter usmeritev in ciljev dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije. Ob tem bo potrebno upoštevati tudi temeljne cilje opredeljene v predlogu smernic za dolgoročni plan SR Slovenije in občine ter osnutka smernic za srednjeročni plan SR Slovenije do leta 1990.

Kot cilje razvoja občine bo po oceni možno opredeliti naslednje:

- večja usmerjenost v izvoz,
- hitrejša rast proizvodnje z boljšim izkoriščanjem razpoložljivih kapacitet in primerjalnih prednosti,
- razvoj kapitalno in dohodkovno intenzivne proizvodnje ter dvig produktivnosti dela,
- povečanje kmetijske proizvodnje, zlasti tržno proizvodnjo poljščin in živinoreje na doma pridelani krmi,
- vlaganja v živilsko-predelovalno industrijo, ki bo slonela na lastnih surovinah,
- nadaljnja izgradnja gospodarske infrastrukture,
- usklajen razvoj družbenih dejavnosti,
- zagotavljanje novih delovnih mest in s tem zmanjšanja števila iskalcev zaposlitve,
- varovanje kmetijskih zemljišč, racionalna raba prostora in varovanje okolja,
- ohranjanje življenjskega standarda z zagotavljanjem socialne varnosti delavcev z minimalnimi osebnimi dohodki in osebam brez lastnih dohodkov,
- skladnejši razvoj krajevnih skupnosti in manj razvitih obmejnih vasi,
- razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite in s tem krepitev varnosti.

IV. MATERIALNI OKVIRI RAZVOJA

Na podlagi doseženih gibanj in rezultatov v prvih letih srednjeročnega obdobja 1981—1985 ter predvidenih pogojev in možnosti nadaljnjega razvoja ocenjujemo, da bo v občini možno doseči realno rast družbenega proizvoda 3,5—4 %.

Z nemoteno preskrbo s surovinami in repromateriali ter boljšo izkoriščenostjo proizvodnih zmogljivosti bi bilo možno tudi industrijsko proizvodnjo povečati povprečno letno za 3,5—4 %. S tem bi bili podani tudi pogoji za večjo izvozno usmerjenost.

Naraščanje kmetijske proizvodnje po stopnji 4 % letno bo izvedljiva le ob boljši izrabi razpoložljivih površin, aktiviranju neobdelanih kmetijskih zemljišč in z večjo uporabo agrotehničnih ukrepov.

Izvoz bo možno povečati za 8 %, takšno povečanje bi bilo potrebno zaradi zagotavljanja deviznih sredstev za uvoz potrebnih surovin in repromaterialov pa tudi za uvoz nujne strojne opreme.

Zaradi slabih možnosti zaposlovanja bo v letih 1986—1990 predvidoma na novo zaposleno okoli 2.000 delavcev. Rast zaposlenosti 2 % letno ne bo prispevala k razrešitvi problema brezposelnosti v občini. Izboljšati bo potrebno strukturo zaposlenih in uskladiti izobraževanje kadrov s potrebami združenega dela.

Ob predvideni rasti zaposlovanja bo produktivnost dela v gospodarstvu porasla za 1,5—2 % letno.

V delitvi dohodka bi naj v naslednjem petletnem obdobju zadržali odnose med akumulacijo in sredstvi za porabo, kar bi ustvarilo pogoje za realno naraščanje sredstev za osebne dohodke ter zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb. Vse oblike porabe se bi gibale v skladu z rastjo dohodka.

Za investicije bo možno nameniti nekoliko več sredstev. Delež investicij v družbenem proizvodu bi se naj povečal od sedaj doseženih 20,5 % na 25 %. V strukturi investicij bo potrebno vložiti več sredstev v gospodarske naložbe tako, da bi njihov delež v družbenem proizvodu znašal 18,5 %, za stanovanjsko izgradnjo bi porabili 5 % in za objekte družbene infrastrukture 1,5 %, ustvarjenega družbenega proizvoda občine.

Zaradi močnega zaostajanja za ostalim razvojem bo treba dati poudarek investicijam v gospodarsko infrastrukturo, predvsem v izgradnjo objektov in naprav v cestno-komunalni dejavnosti.

V. RAZVOJNE USMERITVE

Na podlagi analize dosedanjega razvoja in uresničevanja družbenega plana občine v obdobju 1981—1985 ocenjujemo, da bo potrebno nadaljnji razvoj občine usmeriti v naslednje:

Za uspešno aktiviranje procesa prestrukturiranja gospodarstva v občini in njegov hitrejši in kvalitetnejši razvoj bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju morali posvetiti več pozornosti spreminjanju sedanjih družbenoekonomskih odnosov in doseganju višje stopnje razvoja proizvodnih sil. Delavcem v združenem delu in občanom bo potrebno dati več možnosti odločanja o pogojih in rezultatih svojega dela ter s tem zagotavljati izboljšanje njihove življenjske ravni in socialne varnosti.

Kvaliteto in učinkovitost samoupravnega odločanja na vseh ravneh življenja in ustvarjanja bo potrebno okrepiti tudi z zaostričeno odgovornostjo vseh, zlasti z izpostavitvijo individualne odgovornosti in doslednim sankcioniranjem vseh odklikov od samoupravnih sprejetih odločitev in nalog.

V industriji bo potrebno še nadalje iskati nove kvalitetne proizvodne programe usmerjene na razvojno intenzivne izdelke ter s tem vzpostaviti proces prestrukturiranja gospodarstva in produktivnega zaposlovanja.

Osnova nadaljnjemu delu v lesni industriji bo višja stopnja pridelave in dvig kvalitete proizvodov ter usmeritev v izdelavo izdelkov v manjših serijah.

V tekstilni industriji je za nadaljnji razvoj potrebno vlagati v modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnje ob posodabljanju poslovanja in usmeritvi v zahtevnejšo proizvodnjo tekstilnih izdelkov.

Smer razvoja papirno grafične industrije v občini mora potekati v boljšem izkoriščanju obstoječih proizvodnih kapacitet, modernizaciji tehnološkega procesa in izkoriščanju možnosti izvoza izdelkov grafične industrije.

Težišče razvoja kovinsko-predelovalne industrije naj bi bilo usmerjanje proizvodnih programov na razvojno intenzivnejše izdelke ter poglobljanje kooperantskih odnosov s finalisti ostalih dejavnosti.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo temeljna naloga kmetijstva doseči 4 % rast obsega primarne proizvodnje ob povečani produktivnosti dela, okrepljenem dohodkovnem položaju kmetijskih delavcev in proizvajalcev, izboljšani oskrbi in povečanih možnostih izvoza. Potrebno bo dvigniti rastlinsko proizvodnjo, predvsem pridelavo krmnih in industrijskih rastlin ter žitaric, v živinorejski proizvodnji pa povečati proizvodnjo goved, svinj in perutnine ter prirejo mleka in telet na doma pridelani krmi.

V naslednjih letih bo potrebno za uresničitev predvidenih ciljev v občini dosledno varovati kmetijsko zemljo in skrbeti za njeno izboljšanje in usposabljanje, na podlagi hidromelioracij, agromelioracij ter komasacij. Nujno bo tudi nadaljevati z vključevanjem zapuščene zemlje v obdelavo.

Gradbeništvo se bo moralo v večji meri vključiti v izvajanje del izven občine in v tujino. Za realizacijo tega cilja se bo moralo gradbeništvo učinkovito in racionalno organizirati in povezati ne samo na nivoju panoge temveč tudi z industrijo gradbenega materiala, z nosilci tehnologij in izdelovalci opreme ter projektantskimi organizacijami za nudenje kompleksnih ponudb. Kvalitetnejši razvoj bo možen tudi z racionalizacijo dela, izboljšanjem opremljenosti, boljšo izkoriščenostjo proizvodnih kapacitet, delovnega časa in strokovnega kadra ter ob povečani produktivnosti dela.

Razvoj na področju prometa in zvez je v občini v naslednjem srednjeročnem obdobju pogojen z večjo modernizacijo, posodobitvijo ter učinkovitostjo in racionalizacijo pri opravljanju potniškega in blagovnega prometa. Nadaljevati bo potrebno s prizadevanji za preusmeritev s cestnega na železniški promet. Posebno pozornost bomo posvetili tudi povečanju varnosti cestnih prevozov z uvedbo boljše signalizacije ter izkoristili prostorske možnosti občine za organiziranje špedicijske dejavnosti in integralnega transporta. Boljše zadovoljevanje naraščajočih potreb po poštnih in telekomunikacijskih storitvah bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju reševali s pospešeno modernizacijo in avtomatizacijo poštne prometa, zlasti s povečevanjem števila telefonskih priključkov.

Osnovna naloga trgovine bo usklajen in enakomeren razvoj trgovske mreže na celotnem področju občine s posebnim poudarkom na razvoju ponudbe v večjih krajevnih centrih. Nadaljevati bo potrebno s specializacijo in modernizacijo trgovske mreže, izboljšati asortiman blaga ter preskrbo proizvodnih organizacij zlasti z repromateriali. Prav tako bo potrebno zagotavljati ceneno preskrbo prebivalstva s kmetijskimi proizvodi, sadjem in zelenjavo. Nujno bo izboljšanje odnosov na relaciji trgovina-krajevna skupnost-potrošniški svet.

Večji poudarek bo potrebno dati kvalitetnejšemu razvoju turizma in gostinstva na podlagi celovitejše turistične ponudbe, višje ravni vseh vrst storitev ter večjo vlogo osebnega dela. Bolj bomo izkoristili vse naravne danosti in možnosti in v občini razvijali zlasti zdraviliški, izletniški, lovni, športni in letoviški turizem. V ta prizadevanja se bodo morale vključiti tudi ostale dejavnosti gospodarstva občine, turistična zveza in lovske družine.

V občini bo potrebno hitreje in celoviteje razvijati drobno gospodarstvo. Nadaljnji razvoj bo treba usmerjati v razvijanje novih organizacij v družbenem sektorju; dopolnjevanje proizvodnih programov gospodarstva preko različnih oblik kooperacije predvsem z izdelavanjem artiklov, ki so tehnološko manj zahtevni in se izdelujejo v manjših serijah; večje vključevanje v izvoz in nadomeščanje uvoza ter predvsem v razvoj drobnega gospodarstva kot dopolnilne dejavnosti industrije za zadovoljevanje potreb občanov.

Z ustreznimi vlaganji v gospodarsko infrastrukturo bo v naslednjem petletnem obdobju potrebno ustvariti pogoje za hitrejši družbenoekonomski razvoj občine kot celote in izenačevanje možnosti razvoja nekaterih manj razvitih območij v občini.

Na področju cestnega omrežja se bo nadaljevalo urejanje cestišč, ki niso bile realizirane v tekočem srednjeročnem obdobju.

V železniški infrastrukturi bo potrebno pospešeno in čim bolj enakomerno razvijati to področje in uskladiti zmogljivosti glede na tokove blaga in potnikov.

Poseben poudarek bo dan razvoju PTT zmogljivosti za notranji ptt promet. Z uvajanjem sodobnih delovnih priprav in organizacije dela bo možno izboljšati hitrost in kvaliteto ptt storitev ter dvigniti produktivnost dela ob sočasem razvijanju zmogljivosti za uvedbo novih ptt storitev.

Na področju komunalne dejavnosti se bo vlagalo v gradnjo kanalskega kolektorja in čistilne naprave ter izboljšala preskrba s pitno vodo v mestu Murska Sobota in okoliških naseljih.

S posodabljanjem električnega omrežja se bo izboljšala kvaliteta oskrbe porabnikov na vseh območjih v občini. Vključevati se bo potrebno v izgradnjo elektrarn na Muri.

V vodnem gospodarstvu se bo vlagalo v tekoče vzdrževanje obstoječih objektov in naprav ter regulacije vodotokov in nadaljnjo gradnjo zadrževalnikov.

Mladinske delovne brigade bodo tudi v prihodnje s svojim delom sodelovale pri urejevanju cestišč in gradnji infrastrukturnih objektov in naprav na manj razvitih območjih v občini.

Pri razvoju stanovanjske gradnje bo še naprej dan poudarek usmerjeni stanovanjski gradnji, pri individualni gradnji pa bo dan poudarek razvoju združništva kot pomembni nalogi stanovanjske skupnosti.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo potrebno nadaljevati z vključevanjem otrok v organizirano vzgojo in varstvo. Preko sistema solidarnosti bo potrebno otrokom iz socialno in materialno ogroženih družin z otroškimi dodatki zagotavljati minimalno socialno varnost ter zagotavljati nadomestila za porodniški dopust vsem porodnicam. Nadaljevati je treba z razvojem popoldanskih oblik vzgojnih programov, predvsem za otroke od 3 let naprej. Zaradi zahtevnosti vzgojnih programov in boljše kvalitete vzgojnega dela bo potrebno posebno pozornost nameniti tudi izobraževanju vzgojiteljic na višje-šolski stopnji.

Ob prehodu na novo srednjeročno obdobje bo treba v osnovno šolstvo uvajati programe življenja in dela osnovne šole z elementi celodnevne osnovne šole. Izobraževanje v srednjih šolah bo moralo biti bolj usklajeno s potrebami združenega dela, zato bo potrebno preveriti ustreznost sedanjih usmeritev v usmerjenem izobraževanju.

Investicijska aktivnost bo morala biti usmerjena v učno opremo s čemer bi dosegli racionalizacijo in modernizacijo učnega procesa. v organizacijah združenega dela bo potrebno dati večji poudarek strokovnemu izobraževanju in vključevanju zaposlenih delavcev v izobraževanje ob delu in iz dela.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo v okviru materialnih možnosti potrebno razvijati osnovno zdravstvo predvsem dispanzerske metode dela, mladinsko zobozdravstvo ter zdravljenje in nega bolnikov na domu. Večjo skrb bo potrebno nameniti zdravstveni vzgoji prebivalstva. Proučiti je treba sedanjo organiziranost zdravstva ter z reorganizacijo zagotoviti večjo racionalnost dela.

Zdravstvene organizacije se bodo morale skupno z OZD dogovoriti o aktivnosti za zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi boleznih, poškodb na delu in izven dela ter nege obolelih družinskih članov.

V prihodnje bo potrebno razvijati različne pomoči, nego in svetovanje na domu. Osebam brez sredstev za preživljanje in nesposobnim za pridobitno delo bo treba zagotavljati minimalno socialno varnost. Zaradi naraščanja alkoholizma bo potrebno ustrezno usposobiti kadre za preventivno in kurativno delo na tem področju.

Na področju kulture bo treba ohranjati in razvijati kulturne vrednote ter povečati zaloge in odkup knjig v knjižnicah. Varstvo kulturne in naravne dediščine mora dobiti tak obseg, da bi vsaj preprečilo nadaljnje propadanje spomenikov.

V telesni kulturi in rekreaciji bo treba intenzivne vključevati delovne ljudi in občane v organizirano telesno-kulturno dejavnost. Organiziranje telesnokulturne dejavnosti in rekreacije bo potrebno bolj povezati z drugimi dejavnostmi (turizem, zdravstvo, socialno skrbstvo, izobraževanje idr.)

Raziskovalna skupnost bo sodelovala pri sofinanciranju raziskovalnih nalog, pomembnih za razvoj občine in regije, ter v večji meri vzpodbujala delavce v združenem delu k raziskovalni in inventivni dejavnosti.

V obdobju 1986—1990 se bo nadaljevalo s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote in pospeševalo razvoj tistih območij, ki so v razvosti zaostajale. To bo doseženo s hitrejšim razvojem gospodarstva, prometne in druge infrastrukture ter družbenih dejavnosti. V pospeševanje razvoja krajevnih skupnosti se bo vključila tudi ZSMS z organiziranjem mladinskih delovnih akcij.

Občina Murska Sobota bo še nadalje v okviru medobčinskega sodelovanja načrtovala in usklajevala skupne interese ter reševala probleme v zvezi z zaposlovanjem, gospodarsko in družbeno infrastrukturo, rabo prostora idr. Usklajen razvoj občin v pomurski regiji bo vplival na izenačevanje pogojev življenja in dela prebivalcev. Skupaj z občino Lendava bo potrebno še nadalje posvečati pozornost zagotavljanju pravic ter družbenoekonomskemu in družbenopolitičnemu razvoju odnosov med pripadniki madžarske in naše narodnosti.

Razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite bo v naslednjem srednjeročnem obdobju potekal v smeri stalnega povečevanja učinkovitosti, mobilnosti in celovitosti obrambne in samozaščitne sposobnosti in odpornosti družbe v primerih naravnih in drugih nesreč, izrednih razmer oz. vojne. Oblikovanje nalog splošne ljudske obrambe bo potrebno prilagoditi dejanskim možnostim in razvojnim usmeritvam občine.

Strategija rabe zemljišč v naslednjem obdobju mora biti usmerjena v racionalno uporabo površin v že obstoječih naseljih in sicer z ustrezno izrabo še obstoječih nepozidanih zemljišč znotraj pretežno zazidanih območij in v usmerjanje novogradenj, predvsem na zemljiščih, ki so za sodobno kmetijsko proizvodnjo manj primerna.

Oblika in način poselitve ne predvideva bistvenih sprememb, kar pomeni, da bomo pomembnejše oskrbne dejavnosti prednostno razvijali poleg Murske Sobote še v Beltincih, Krogu, Tišini, Cankovi in Rogošovcih.

V Moravskih toplicah pa bo poudarek na razvoju dejavnosti, ki služijo turističnim potrebam in izrabi termalne energije.

V urbanističnem načrtovanju in oblikovanju naselij se bo potrebno zavzemati za večje varčevanje z energijo, znižanje komunalnih in prometnih stroškov in za vključevanje vseh zainteresiranih delovnih ljudi in občanov pri načrtovanju in gradnji stanovanj.

Pričakovane spremembe in veliki posegi v prostor bodo imele znatne posledice za varstvo okolja in za našo naravno in kulturno dediščino. Za zagotovitev primerne okolje bo v naslednjih letih pomembno zlasti obstoječo tehnologijo preurediti v skladu z zahtevami za varstvo okolja. Pri razvoju tistih dejavnosti, ki imajo pomembnejši vpliv na okolje in katerih negativne vplive z obstoječimi tehnološkimi sredstvi ni mogoče povsem odpraviti, bo treba v večji meri upoštevati zmogljivosti okolja in locirati te dejanske tam, kjer bo njihov vpliv na okolje najmanjši.

Več skrbi bo potrebno posvetiti čiščenju odpadnih voda in varovanju naše naravne dediščine.

Zakon o varstvu kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namembnosti bo v občini poleg bistveno pozitivne posledice to je še večjega varovanja najboljših kmetijskih zemljišč, povzročil tudi veliko negativnih vplivov, ki se bodo odražali pri nadaljnjem razvoju omrežja naselij v občini. Zato bo potrebno na novo načrtovati razvoj naselij in pri tem upoštevati novo prostorsko zakonodajo. Poselitve se bo usmerjalo predvsem v ureditvena območja naselij, ki s svojimi funkcijami služijo širšim gravitacijskim območjem in imajo glede na naravne razmere in prometno povezanost pogoje za nadaljnji razvoj.

— osnutek smernic za družbeni plan občine Murska Sobota za obdobje od leta 1986 do leta 2000

S smernicami za družbeni plan občine Murska Sobota se ob upoštevanju smernic za pripravo dolgoročnega plana občine, smernic za družbeni plan in dolgoročni plan SR Slovenije, dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter analiz razvojnih možnosti za obdobje 1986—1990 opredeljujejo skupni cilji, usmeritve in okviri politike družbenoekonomskega razvoja občine za obdobje od leta 1986 do leta 1990.

Smernice so za nosilce planiranja v občini okvirna usmeritev in izhodišče pri oblikovanju in sprejemanju njihovih srednjeročnih planskih dokumentov.

I.

Upoštevaajoč stopnjo materialne razvitosti, naravne danosti, geografski položaj občine, stopnjo razvitosti družbenoekonomskih odnosov, racionalnejše izkoriščanje razpoložljivih proizvodnih in ostalih zmogljivosti, hitrejše uveljavljanje ekonomskih zakonitosti in kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja ter na tej osnovi ustvarjanje večjega dohodka in možnosti rasti življenjske ravni, morajo vsi nosilci planiranja v občini pri oblikovanju svojih srednjeročnih planskih dokumentov upoštevati naslednje skupne cilje, usmeritve in razvojne naloge:

1. 1.

Nadaljnje utrjevanje, razvijanje in poglobljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, ter političnega sistema socialističnega samoupravljanja v vseh sredinah in na vseh nivojih. Delovni ljudje in občani morajo skrbeti za celoviti gospodarski, socialni in prostorski razvoj občine in uklajevati potrebe z ustvarjenimi materialnimi možnostmi. Posebno pozornost je treba nameniti združevanju dela in sredstev na podlagi katerega se bo krepila materialna osnova in samoupravni položaj delavca v celotnem procesu družbene reprodukcije in njegov vpliv na ustvarjanje in delitev dohodka.

1. 2.

Stabilen in dinamičen gospodarski in socialni razvoj občine na osnovi kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja z večjo izrabo vseh obstoječih zmogljivosti, s spreminjanjem gospodarske strukture, z izboljšanjem kakovosti dela in nadaljnjim vključevanjem v izvoz in mednarodno delitev dela.

1. 3.

Gospodarski razvoj občine mora temeljiti na večji in kvalitetnejši ter smotrnejši izbiri primerjalnih prednosti, z večjo stopnjo predelave surovin in kmetijskih pridelkov. V večji meri bomo izkoriščali naravne danosti kot so kvalitetne kmetijske površine, surovine, termalne vode, potencialni viri energije in razpoložljivo delovno silo.

1. 4.

Povečati proizvodnjo in storitve, ki bodo prispevale k ustvarjanju višjega dohodka na zaposlenega in vložena sredstva. Razvijati proizvodnjo in storitve z uvajanjem sodobne tehnologije, z večjim vključevanjem strokovnih kadrov in znanja. V kmetijstvu je treba zagotoviti večjo proizvodnjo poljščin, pridelavo lastne krme za živinorejsko proizvodnjo in tržno proizvodnjo ter sladkorne pese.

1. 5.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju mora biti gospodarska rast občine hitrejša od povprečne slovenske zaradi nadaljnjega zmanjševanja razlik v razvitosti občine v primerjavi z razvitimi območji v Sloveniji. Glede na ocenjene možnosti in pogoje bo v občini v letih 1986—1990 možno doseči povprečno letno rast družbenega proizvoda 3,5—4 %, industrijske proizvodnje 3,5—4 %, kmetijske proizvodnje 4 %, izvoza 8 %, rast zaposlovanja 2 %, produktivnosti 1,5—2 %.

1. 6.

Investicijska vlaganja v gospodarstvu občine morajo biti usmerjena v dejavnosti preko katerih se bo hitreje povečevala proizvodnja in ustvarjal višji dohodek na zaposlenega in vložena sredstva ter ustrezno spreminjala gospodarska struktura. Pri tem je treba v proizvodnjo hitreje uvajati sodobno tehnologijo in metode dela, skrbeti za posodobitev proizvodne opreme in delovnih priprav, večje uvajanje kvalificiranega dela in znanja elektronike in računalništva.

Za realizacijo večjih investicij, pomembnih za razvoj občine in hitrejše zaposlovanje ter spreminjanje gospodarske strukture bodo združevala sredstva OZD v občini.

V financiranje razvojnih programov se morajo ustrezno vključiti banke in sredstva raziskovalne skupnosti. Članice banke se morajo v organih samoupravljanja v banki dogovoriti o sofinanciranju investicij in razvojnih programov.

OZD morajo vložiti maksimalne napore za optimalni razvoj svoje dejavnosti in poiskati možnosti za uvajanje novih donosnih proizvodnih programov in dejavnosti.

1. 7.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino nadaljevati s povečevanjem izvoza in ustvarjati materialne in druge pogoje za celovitejšo vključevanje v mednarodno delitev dela. Nadaljevati in poglobljati razvoj maloobmejnega blagovnega prometa z Madžarsko in razširiti obseg sejmskih sporazumov z Avstrijo.

1. 8.

Nadaljevali bomo s procesi združevanja dela in sredstev, proizvodnega in poslovnega povezovanja in hitrejšega uveljavljanja dohodkovnih odnosov. Skrbeli bomo za smotno in racionalno poslovanje in hitrejše uveljavljanje ekonomskih zakonitosti.

1. 9.

Poskrbeti za dosledno izvajanje usmeritev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in krepitev reproduktivne in akumulativne sposobnosti gospodarstva ter njegove materialne osnove.

1. 10.

V naslednjem petletnem obdobju je treba nadaljevati s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote zlasti obmejnih in manj razvitih krajevnih skupnosti. Za zmanjševanje razlik v razvitosti in odpravljanje vzrokov, ki povzročajo zaostajanje življenjskih in delovnih pogojev občanov v manj razvitih krajevnih skupnostih je treba solidarnostno združevati sredstva in sofinancirati razvoj teh krajevnih skupnosti.

1. 11.

V organizacijah združenega dela je treba hitreje uvajati in uveljavljati razvojno in inventivno delo ter oblikovati razvojne oddelke in v okviru teh kvalitetno reševati tehnološka proizvodna, organizacijska, prodajna, razvojna in ostala vprašanja.

1. 12.

Razvoj družbenih dejavnosti bo usklajen in v odvisnosti od razpoložljivega dohodka. Skupna in splošna poraba se bosta gibali v odvisnosti in okviru ustvarjenega dohodka in materialnih možnosti gospodarstva. V večji meri bodo namenjena sredstva za izvajanje kvalitete programov in izboljšanje položaja delavcev v družbenih dejavnostih in upravi.

Gibanje osebne porabe bo temeljilo na stimulativnejšem sistemu delitve osebnih dohodkov z večjim nagrajevanjem po rezultatih dela, pri čemer bo osebni dohodek delavcev v večji odvisnosti od storilnosti dela in uspešnosti kvalitete poslovanja organizacije združenega dela. Vse oblike porabe bodo lahko rastle skladno z rastjo dohodka.

1. 13.

Rast življenjskega standarda bo odvisna od doseženega dohodka, izboljšanja kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, zlasti od rasti produktivnosti dela.

1. 14.

Posebno pozornost bomo namenili ohranitvi in varovanju dobrin splošnega pomena in z družbenim planom občine podrobno opredelili funkcijo zemljišč s posebnim poudarkom na izboljšanju in intenziviranju kmetijske rabe zemljišč v občini.

1. 15.

Z nadaljnjim razvojem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščitne sposobnosti delovnih ljudi in občanov kar je ena od temeljnih skupnih nalog za nemoten razvoj samoupravnih socialističnih odnosov.

RAZVOJ POSAMEZNIH PODROČIJ

II

GOSPODARSTVO

Ob upoštevanju temeljnih ciljev so usmeritve družbenoekonomskega razvoja na posameznih področjih naslednje:

2.1.1.

Na področju industrije je treba izboljšati kvaliteto in intenziteto gospodarjenja, posodobljati proizvodne procese z uvajanjem sodobne tehnologije in elektronike. Spreminjati in uvajati proizvodne programe z večjo udeležbo znanja in inovacij. Stalno skrbeti za izboljšanje produktivnosti in organizacije dela, optimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet in produktivno zaposlovanje. Smotno izkoriščati razpoložljive surovine in energijo. Pospešiti izvoz kvalitetnih izdelkov in zmanjšati

uvozno odvisnost. Skrbeti za čimvišjo stopnjo predelave surovin in finalizacijo izdelkov.

2.1.2.

Večji poudarek je treba dati razvoju kovinsko-predelovalne industrije v smeri avtomatizacije proizvodnih procesov in uvajanjem dohodkovno ugodnih proizvodnih programov.

2.1.3.

Tekstilno-konfekcijska industrija bo zadržala in sledila nivoju kvalitete izdelkov razvitih dežel s sprotim uvajanjem sodobne tehnologije in uporabo računalnikov. Nadaljevali bodo z izvoznimi prizadevanji in se vključevali tudi z izvozom tehnologije in znanja.

2.1.4.

V lesno-predelovalni industriji je treba poiskati ustrezne proizvodne programe, se v večji meri specializirati ter pristopiti k posodobitvi proizvodnega procesa z uvajanjem sodobne tehnologije in opreme. V večji meri izkoristiti lesne surovine v smeri višje stopnje predelave in višjega vrednotenja lesnih proizvodov.

2.1.5.

V grafični industriji nadaljevati z uvajanjem sodobne tehnologije in opreme. Poskrbeti za uvajanje novih programov. Razširjati obseg kooperacijskega poslovanja z inozemskimi partnerji.

2.2.

Kmetijstvo in živilstvo bo tudi v naslednjem petletnem obdobju eno od temeljnih področij nadaljnega razvoja občine. Pri oblikovanju planskih dokumentov na tem področju je treba opredeliti zlasti naslednje: povečati obseg kmetijskih pridelkov in proizvodnjo hrane, intenzivirati obdelavo in racionalizirati izrabo kmetijskih zemljišč, spreminjati družbenoekonomske odnose, uvajati v proizvodnjo sodobno tehnologijo in znanje, izboljšati delitev dela med družbenimi obrati in organiziranimi oblikami povezovanja s kmeti, ohranjati in pridobivati nova in kvalitetnejša kmetijska zemljišča.

Posebno pozornost je treba nameniti pridelovanju krmnih rastlin za potrebe živinoreje, tržni proizvodnji žit in sladkorne pese, pridelovanju sadja, grozdja, vrtnin in semen. Nadalje razvijati živinorejsko proizvodnjo v skladu z danimi pogoji in potrebami tržišča. Povečati proizvodnjo goved, prašičev in perutnine, prirajo mleka ter telet na doma pridelani in proizvedeni krmni.

Razvijali bodo tudi proizvodnjo vrtnin in rastlinjakih z izkoriščanjem geotermalne energije.

Poskrbeti je treba za varovanje kmetijske zemlje, vključevanje neobdelane zemlje v obdelano, pospešiti združevanje in podružbljanje kmetijskih zemljišč in zaustaviti nadaljnje drobljenje zemljišč. Manjše kmetije usmerjati v proizvodnjo dohodkovno intenzivnejših kultur, zlasti v povrtninarstvo in sadjarstvo. Ustrezno reševati socialni položaj ostarelega kmečkega prebivalstva.

Pri vlaganjih v kmetijstvu bo dana prednost naložbam v melioracije, komasacije, namakanje in posodabljanju tehnologije.

Za izenačevanje pogojev gospodarjenja in ekonomskega položaja posameznih organizacij bomo nadaljevali in krepili povezovanje med primarno pridelavo, živilsko predelovalno proizvodnjo in trgovino.

Na področju živilsko-predelovalne industrije je treba izkoristiti vse možnosti, ki jih nudi primarna proizvodnja in razširiti zmogljivosti proizvodnje za predelavo. V živilsko predelovalni industriji čim višje predelati in ovrednotiti pridelke primarne proizvodnje.

2.3.

V gozdarstvu je treba nadaljevati s prisotnimi oblikami proizvodnje in poskrbeti za smotrno izkoriščanje gozda ter ohranjati splošne koristi in funkcije gozda. V večji meri izkoristiti gozdno bogastvo v smeri višje stopnje predelave in višjega vrednotenja lesnih proizvodov.

2.4.

Na področju gradbeništva je treba nadaljevati z uvajanjem sodobnih elementov za gradnjo in tehnologijo, s specializacijo in delitvijo dela, z dohodkovnim povezovanjem izvajalcev gradbenih in obrtniških del, zaradi manjšega obsega investicij vložiti maksimalne napore za pridobitev in vključevanje v gradbena dela po vsej državi in inozemstvu.

2.5.

Trgovske organizacije morajo širiti in izboljšati asortiman blaga ter zagotoviti nemoteno in kvalitetno preskrbo prebivalstva na območju cele občine. Nadaljevati je treba s prizadevanji specializacije trgovin, posodabljanja prodajaln, zlasti na podeželju. Izboljšati je treba tudi oskrbo OZD s surovinami in repromaterialom. Dislocirane trgovske poslovne enote morajo dohodek, ki ga ustvarijo na območju občine v večji meri vlagati v posodobitev proizvodnega prostora in sovlagati v razvoj trgovine na podeželju.

2.6.

Pospešiti razvoj turizma in gostinstva z večjim izkoriščanjem naravnih danosti zlasti termalnih voda in hitrejšim razvojem termalno-zdraviliškega turizma. Nadaljevati s procesi povezovanja in sodelovanja za nudenje celovite in kvalitetne turistične ponudbe. Organizirati in poživiti dejavnost Pomurske turistične zveze.

2.7.

Na področju prometa in transporta je treba v naslednjem srednjeročnem obdobju izvajati hitrejši in bolj racionalni pretok blaga in surovin v smislu integralnega transporta. Razvijati pretovorne, transportne in špedicijske dejavnosti. Kosovni transport preusmerjati na železnico. Širiti in racionalno organizirati avtobusni potniški promet na območju cele občine.

2.8.

Vložiti vse napore za hitrejši razvoj drobnega gospodarstva kot dopolnilne dejavnosti industrije z odpiranjem novih enot drobnega gospodarstva v družbenem sektorju gospodarstva. Pospešiti povezovanje drobnega gospodarstva z industrijo in hitreje prenašati manj zahtevne programe na enote drobnega gospodarstva. Z ustrezno stimulatивно davčno politiko vzpodbujati interes organizacij in občanov za vlaganja v širitev in odpiranje novih enot drobnega gospodarstva.

III.

GOSPODARSKA INFRASTRUKTURA

3.1.

V naslednjem petletnem obdobju je treba zaradi zaostajanja in prenosa v naslednje plansko obdobje pospešiti razvoj infrastrukture, zlasti izboljšati vzdrževanje obstoječih cestniš in jih usposobiti za normalni promet ter nadaljevati z nekaterimi rekonstrukcijami in modernizacijami cestniš v občini ter izboljšati cestno povezavo s širšim slovenskim prostorom. Pri izgradnji infrastrukture bodo tudi v bodoče sodelovale MDB. Nadaljevati z modernizacijo železniško progo in s prizadevanji za izgradnjo železniške povezave z Madžarsko.

3.2.

Na področju stanovanjske izgradnje pripraviti realni program izgradnje stanovanj glede na finančne in druge materialne možnosti ter potrebe. Pri individualni stanovanjski gradnji bomo uveljavljali obliko zadružništva. Pri gradnji stanovanj bo posebna pozornost namenjena toplotni izolaciji zgradb. Pravočasno pridobiti in komunalno opremiti zemljišča za stanovanjsko izgradnjo. Prešlo se bo na ekonomske stanarine in zagotavljanje sredstev za reprodukcijo družbenega stanovanjskega sklada.

3.3.

Nadaljevalo se bo z modernizacijo in širitvijo PTT omrežja in poštne storitve. Povečane in razširjene bodo telefonske kapacitete za krajevne in medkrajevne povezave.

3.4.

V vodnem gospodarstvu se bodo izvajala vzdrževalna dela na obstoječih objektih in napravah in skrbelo za ohranitev obstoječega vodnega režima ter z regulacijami vodotokov in nadaljnjo gradnjo zadrževalnikov poskrbela za izboljšanje vodnega režima. Poskrbeti bo treba za večnamensko izkoriščanje vodnih površin. Pristopilo se bo k uvajanju in uporabi namakalnih sistemov.

3.5.

Na področju elektrogospodarstva bomo nadaljevali z gradnjo in posodabljanjem električnega omrežja in poskrbeli za kvalitetan tok električne energije za območje cele občine. Vključili se bomo v priprave in gradnjo hidroelektrarn na reki Muri. Pospešila se bo izgradnja plinovoda za potrebe industrije.

IV.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Na področju družbenih dejavnosti kot sestavnega dela celotne družbene reprodukcije bo treba vložiti vse napore za ohranjanje dosežene ravni oz. za nadaljnji kvaliteten razvoj na višjem nivoju v skladu in odvisnosti od razvoja gospodarstva. Izboljšati bo treba smotrnost in učinkovitost organiziranja teh dejavnosti. Prednost bo dana tistim programom, ki bodo prispevali k hitrejšemu razvoju gospodarstva in ustvarjalni moči družbe. Kropiti bo treba neposredno svobodno menjavo med porabniki in izvajalci. Prioriteto v razvoju bo imelo izobraževanje.

4.1.

Pri otroškem varstvu bo potrebno v okviru materialnih možnosti nadaljevati z vključevanjem otrok v družbeno organizirano varstvo in izvajanjem vzgojnih programov za predšolske otroke, ki niso vključeni v VVZ. Zagotavljati socialno varnost mladim družinam.

4. 2.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bo treba v osnovnem šolstvu vključevati nove programe življenja in dela šole z elementi celodnevne šole. Z obveznim programom omogočiti povezovanje pouka z drugimi oblikami vzgojno-izobraževalnega dela predvsem z interesnimi dejavnostmi in tehnično vzgojo. Več pozornosti nameniti izobraževanju in izpopolnjevanju strokovnih kadrov.

Pri izobraževanju v srednjih šolah bo nujno v večji meri upoštevati potrebe združenega dela in v te namene preveriti ustreznost sedanjih usmeritev.

4. 3.

Razvoj zdravstvene dejavnosti v občini bo usmerjen zlasti na krepitev osnovnega zdravstvenega varstva z razvijanjem dispanzerskih metod dela, mladinskega zobozdravstva ter zdravljenja in nege bolnikov na domu. Več pozornosti bo treba nameniti zaposlovanju zdravnikov in zdravstveni vzgoji prebivalstva. Zdravstvene organizacije bodo skupaj z organizacijami združenega dela poskrbele za zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb na delu in izven dela.

4. 4.

Na področju socialnega skrbstva bo treba zagotoviti socialno varnost občanom in družinam, ki si te iz objektivnih razlogov sami s svojim delom ne morejo zagotoviti. Ostarelim ljudem, ki živijo na svojih domovih pa treba organizirati različne pomoči, nego in svetovanje na domu.

4. 5.

Kulturno dejavnost bo treba v večji meri približati delovnemu človeku in občanu. Poglobiti in razširiti amaterske kulturne dejavnosti v krajevnih skupnostih, šolah in združenem delu.

4. 6.

V telesno-kulturni dejavnosti bomo nadaljevali z razvijanjem množičnosti, ter različnih oblik rekreativnega udejstvovanja. Na osnovi večje množičnosti izboljšali kvaliteto določenih športnih panog, ki so opredeljene kot prioritete.

4. 7.

Raziskovalna dejavnost se bo vključevala v pripravo razvojnih projektov in izdelavo študij, ki bodo pripomogle k hitrejši gospodarski rasti in razvoju občine ter vzpodbujala raziskovalno in inventivno dejavnost v vseh sredinah oz. okoljih.

V.

DRUŽBENI SISTEM INFORMIRANJA

Družbeni sistem informiranja mora postati najpomembnejši dejavnik oz. temeljni pogoj hitrejšega razvoja proizvodjalnih sil, zmanjševanja družbene režije ter sprejemanja ustreznih družbenih odločitev. Njegov hitrejši, učinkovitejši in racionalno organiziran razvoj bomo zagotovili s širšim uvajanjem sodobne tehnologije, predvsem računalniške, ter razvojem javnega in telekomunikacijskega sistema za prenos podatkov.

Preko oddaj in časopisa v madžarskem jeziku bodo dane enake pravice in možnosti pripadnikom madžarske narodnosti pri informiranju.

VI.

MEDOBČINSKO SODELOVANJE

Občina se bo še nadalje vključevala v medobčinsko sodelovanje v regiji in usklajevala skupne interese ter pospeševanje družbenoekonomskega razvoja. Skupno bomo načrtovali in usklajevali zlasti razvoj industrije, kmetijstva in agroživilstva, turizma in gostinstva, bančništva, gospodarske infrastrukture, varstva okolja, usmerjenega izobraževanja, časopisne in radijske dejavnosti, delovanja regijskih ustanov in splošnega ljudskega odpora.

VII.

UREJANJE PROSTORA IN VARSTVO OKOLJA

7. 1.

V skladu z določili Zakona o varovanju kmetijskih zemljišč pred sprcminjanjem namembnosti bo potrebno natančno določiti namensko rabo prostora ter opredeliti zemljišča za kmetijsko proizvodnjo in za vse ostale urbanistične posege. Strategija rabe zemljišč bo usmerjena v racionalno uporabo zemljišč v že obstoječih naseljih in sicer z ustrezno izrabo še razpoložljivih nepozidanih zemljišč znotraj naselij in v usmerjanju novogradenj na zemljišča, ki so za kmetijsko proizvodnjo manj primerna. Družbeno usmerjena gradnja bo prevladujoča oblika gradenj v razvojno pomembnejših naseljih.

7. 2.

Večjo skrb bo potrebno nameniti varstvu človekovega okolja s tem, da se sanirajo vsi onesnaževalci okolja, poskrbi za primerne lokacije za odlagališče odpadnih snovi in odpadkov ter zagotovi kvaliteta pitne vode. Z zavarovanjem določenih območij in objektov bo treba poskrbeti tudi za varstvo naravne in kulturne dediščine.